

Almanya`da Egitim ve Pisa Arastirmasinin Türkler ile Ilgisi zerine yorumlar

(BTEU – Avrupalı Türk Isadamları Birliği tarafından derlenmistir, 2003)

Icindekiler :

- 1. TÜRK ÖĞRENCİLERİN ALMANYA'DAKİ GENEL KONUMU, KAZIM AYDIN , BERLİN TÜRK VELİLER BİRLİĞİ BAŞKANI**
- 2. TÜRKÇE'NİN ALMAN OKULLARINDAKİ KONUMU, Dr. Ertekin zcan, –Almanya Türk Veli Dernekleri Föderasyonu-FTED-Genel Başkanı –**
- 3. PISA Arastirmasi , Yorum - Gönen Çıbıkçı**
- 4. PISA Araştırmalarından bir ders çıkarmak istiyoruz. Türkische Gemeinde in Deutschland e.V. Almanya Türk Toplumunu, Genel Baskan Hakki Keskin**
- 5. Okul Eğitimi Comenius , "AB Sürecinde Türkiye ve Eğitim" , Sevinç ATABAY T.C Başbakanlık AB Genel Sekreterliği Topluluk Programları Koordinatörü**
- 6. Almanya'da sadece Türkler mi `yabancı'? , Asaf Uğur, Berlin, Arif Kul**
- 7. OECD'nin PİSA Araştırmasıyla İlgili IG'nin Bildirisi , Yabancı kökenli çocuklar günah keçisi yapılmamalı www.initiativgruppe.de , Almanca'dan tercüme: Züheyir Sertkol**
- 8. ALMANYA FEDERAL BAŞBAKANI GERHARD SCHRÖDER İLE HÜRRİYET GAZETESİ`NİN SÖYLEŞİSİ- Türklerin Eğitimi**
- 9. Almanya gç ülkesi oluyor , Zaman Gazetesi dış haberler redaktörü. Cumali nal**
- 10. IG-InitiativGruppe , Interkulturelle Begegnung , Und Bildung e.V , IG'nin OECD'in PISA arastirmasi hakkındaki bildirisi , (PISA = Programme for international Student Assessment , ğrenci basarilarininin karsilastirilmesi)**

Bölüm 1 :

TÜRK ÖĞRENCİLERİN ALMANYA'DAKİ GENEL KONUMU, KAZIM AYDIN , BERLİN TÜRK VELİLER BİRLİĞİ BAŞKANI

TÜRK ÖĞRENCİLERİN ALMANYA'DAKİ GENEL KONUMU

KAZIM AYDIN
BERLİN TÜRK VELİLER BİRLİĞİ BAŞKANI

Federal Almanya'da yaşlaşık 400 bin civarında Türk çocuğu ilk ve orta öğretim okullarına devam etmektedir. Çocuklarımızın eğitim kurumlarındaki başarıları ne yazık ki olumlu olarak ifade edilecek durumda değildir. Çocuklarımızın az başarılı olmalarının (Alman ve bazı diğer yabancı kökenli çocuklara kıyasla) nedenlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Alman eğitim sistemi 7 milyon yabancıнын varlığını dikkate almayan monokültür (tek kültürlü) bir yapıya sahiptir.
2. Alman eğitim sistemi oldukça eleyici bir sistemdir.
3. Alman politikası, toplumu ve kurumları yabancıların burada kalıcı olduğunu ve bu toplumun bir parçası haline geldiğini kabullenmemektedir.
4. Türk çocukların yüzde 30'u dersleri takip edecek kadar yeterli Almanca bilmemektedir.
5. Velilerin oldukça karışık olan eğitim sistemini yeterince bilmemektedir.
6. Veliler eğitim ve öğretim konusuna yeterli ilgiyi göstermemektedir.
7. Veliler temsil haklarını kullanmamaktadır.
8. Türkiye Cumhuriyeti yetkililerinin buranın gerçeklerine uyan, kalıcı bir eğitim programı geliştirmemeleri.

Yukarıda saydıklarımıza diğer etkenleri de eklediğimizde çocuklarımızın başarı oranlarının neden düşük olduğunu daha iyi anlayacağımıza inanıyoruz. Bu konuda kayda değer bir kaç sayı vermekte yarar var.

- Federal Almanya'da yaşayan vatandaşlarımızın çocuklarının yüzde 30'a yakın bir bölümü hala herhangi bir okulu bitirmeden (10 yıllık temel eğitim) okuldan ayrılmaktadır. Diplomasız olan bu gençlerin meslek eğitim yeri bulmaları veya herhangi bir meslek öğrenmeleri mümkün değildir. Herhangi bir okulu bitirmeden eğitim-öğretim kurumlarından ayrılan Alman çocukların oranı ise yüzde 7'dir.
- Mezun olduğunda bir yüksek okula gitme hakkını doğuran Gymnasium'lara devam eden öğrencilerimizin oranı yüzde 11-12'dir. Bu oran Alman öğrencilerin de ise yüzde 33-34'e yükselmektedir. Realschule denilen okullara devam eden Türk öğrencilerin oranı Alman öğrencilere yakın bir sayıdadır. Türk öğrencilerin genel başarı durumları bu ülkede yaşayan diğer ulusların çocukları ile mukayese edilince, bizim çocuklarımız sondan ikinci sırayı almaktadırlar.

ÇOCUKLARIMIZIN ALMAN EĞİTİM BİRİMLERİNDEKİ SORUNLARI

ANA OKULU / YUVA EĞİTİMİ

Türk çocukların yalnız yaklaşık olarak yüzde 50'si herhangi bir yuvaya gönderilmektedir. Diğer yarısı ise okul öncesi bir eğitim kurumunu ziyaret etmeden direkt okula başlamaktadır. Çocukların dil öğrenmeleri, el becerilerini geliştirmeleri, sosyalizasyonu düşünülünce yuva eğitiminin önemi daha da ortaya çıkıyor. Velilerimiz, genellikle,

aşağıdaki nedenlerle çocuklarını herhangi bir yuvaya göndermiyorlar veya gönderemiyorlar.

1. Bir çok Türk velisi hala yuvayı bir eğitim kurumu olarak görmemekte. Veliler yuvayı çocuğun bakıldığı bir yer, eğiticiyi de bakıcı olarak görüyorlar.
2. Bir çok aile çocuklarını emekli olan (1.Kuşak) anne-babalarının yanında bırakıyorlar.
3. İşsiz aileler çocuklarını da evde tutuyorlar.
4. Son yıllarda giderek ortan yuva ücretlerinin artması bir başka neden.
5. Bir çok aile çocuklarının yuvalarda yalnız Alman kültürüyle yetiştirildiği çekincesini yaşıyorlar.
6. Bazı aileler çocukların inancı dikkate alınmadan onlara domuz eti veya benzeri şeylerin yedirildiği korkusunu taşımaktadırlar.

ÇOCUKLARIMIZIN İLKOKULLARDAKİ SORUNLARI

Almanya'nın iki eyaleti dışında (Berlin/Brandenburg) ilkokullar dört yıllıktır. Berlin ve Brandenburg Eyaletleri'nde ise ilkokul eğitim altı yıl sürer. Yani eyaletlere göre çocuklar orta öğretime ya 5. sınıftan ya da 7. sınıftan itibaren geçebiliyorlar. İlkokul döneminde çocukların en büyük sorunları olarak; dil yetersizliği ile bazı ailelerin ilgi yetersizliği -örneğin veli toplantılarına katılmama gibi- ön plana çıkıyor. Diğer kayda değer sorunları ise (Berlin – Brandenburg) 5. sınıfta 1 . yabancı dil seçimi ile ilkokul bitip orta öğretime geçerken okul seçiminde doğru tercihlerin yapılmaması oluşturmaktadır.

ORTA DERECELİ OKULLARDAKİ SORUNLAR

Ortadereceli okullarda, eyaletlere göre (Berlin-Brandenburg dışında) 1.yabancı dil seçimi önemli bir konuyu oluştururken; Berlin-Brandenburg Eyaletleri'nde ise 2. yabancı dil seçimi büyük önem kazanıyor. Seçilecek dil çocuğun ileride yapmak veya okumak istediği mesleğe (geleceğe) uygun seçilmelidir. Bunun ötesinde Kültür Bakanları Konferansı'nda alınan karar gereği Türkçe dersi de 2. yabancı dil olarak bir çok eyalette okutulabiliyor.

İkinci önemli bir konu da, Gymnasium ve Realschule'lerde uygulanan ilk altı aylık deneme süresine bağlı olarak, deneme dönemini başaramayan öğrencilerin arzu edilmeyen okul birimlerine gitme zorunluluğunun doğmasıdır.

ÇOCUKLARIMIZIN ÖZEL EĞİTİM GÖREN OKULLARDAKİ (SONDERSCHULE) SORUNLARI

Sonderschule'lere giden Türk öğrencilerin sayısı Alman öğrencilere kıyasla iki kat daha fazladır. Bunun en büyük nedenleri de şunlardır.

1. Yapılan testlerin ve test yöntemlerinin tartışmalı olması
2. Bu tartışmalı testlerin yalnızca Alman kültürünü ölçü alması
3. Çocukların dil yetersizliğinin testlerde başlı başına rol oynaması
4. Özellikle velilerin yeterince haklarını bilmemeleri

ÇOCUKLARIMIZIN ANADİLİ (TÜRKÇE) EĞİTİMİNDEKİ SORUNLARI

Çocuklarımızın kendi dillerini öğrenmeleri bir haktır. Ne yazık ki bunu öğrenmeleri bir çok sınıfta veya okulda, eyaletlerde ya engellenerek ya da yeteri kadar ciddiye alınmayarak bu işlev yerine getirilemiyor. Türkçe dili eyaletlere göre bir birinden farklı bir şekilde Türk çocuklarına sunulmaktadır. Bunlar okul sistemi içinde verildiği gibi bir çok eyaletlerde normal ders saatleri dışında Türkiye Cumhuriyeti'nin 4 veya 5 yıllığına Almanya'ya gönderdiği öğretmenler tarafından verilmektedir.

Bunun ötesinde teşvik (destekleme) sınıflarında, iki dilli eğitim veren okullarda (özellikle Berlin ağırlıklı, ayrıca Nürnberg ve Hamburg'da da uygulanan bir sistem), Berlin'de Almanca-Türkçe Avrupa Okulu adı altında uygulanan bir sistemdir. Bazı eyaletlerde de Türk çocuklarının nineleriyle dedelerinin geldikleri ülkeye dönecekleri hesabı yapılarak "Geriye dönüş yardımı olarak" Türkçe dersi verilmektedir.

Görüldüğü gibi Türkçe konusu çok dağınık, plansız ve programsız bir uygulamayla karşı karşıya. Öte yandan medya aracılığıyla, Türk çocuklarına ana dillerini “teneffüslerde dahi yasaklamak isteyen” öğretmen ve yöneticileri duyup görünce bu işin ne kadar ciddi olduğu anlaşılır sanıyorum.

Dil bir insanın kişiliğidir, benliğidir. Bu özellik yok edilmeye değil, teşvik edilmeye mecburdur. Çocuklarımızın bu özelliği ayrıcalık değil, bir özellik, bir zenginlik olarak görülmelidir. Ayrıca Berlin Okul Yasası'nın 1.Maddesi'nde “Çocukların evlerinden getirdikleri özellik ve yetenekler okulda desteklenir, teşvik edilir” diyor.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Yukarıda öğrencilerimizin içinde yaşadığımız bu ülkedeki sorunlarından bazılarını kalın çizgileriyle ortaya koymaya çalıştım. Bu konuların ileride çok daha geniş bir şekilde açılmaları gerekiyor. Bu sorunları çözmek için aşağıdaki önerileri sunuyoruz.

1. Alman eğitim sistemi içinde olan yabancı kökenli insanların kültürel, dinsel, inançsal varlıklarını dikkate alacak yeni bir eğitim-öğretim programı hazırlanmalıdır.
2. Almanya yabancıların bu ülkede kalıcılığına yönelik programlar üretmeli, burada yaşayan insanlarla yanyana değil, beraber yaşama olanağı sağlamalıdır.
3. Veliler yerel ve federal düzeyde örgütlenmeli ve istemlerini tek elden dile getirmelidir.
4. Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri Türk çocuklarının içinde yaşadıkları gerçeklere ve geleceklere yönelik eğitim programları hazırlamalıdır. Bu programlar burada yaşayan Türk kökenli insanlarla yapılmalıdır. Ayrıca çocuklarımızın kültürel ve inançsal eğitimleri Alman devletinden talep edilmelidir.
5. Sonderschule'lerde uygulanan testler kaldırılmalı, onun yerine gözetim (müşahade) sistemi uygulanmalı ve bu çocuklar teşvik (daha çok) edilmelidir.
6. Türkçe dersi okul birimleri içerisine sokulmalı ve bu bir hak olarak sunulmalıdır.
7. Türkçe dersini okutacak öğretmenler bu ülkede yetiştirilmelidir.
8. Ders kitapları bu ülkenin gerçeklerine ve çocuklarımızın yaşadıkları realiteye uygun bir şekilde geliştirilmelidir.
9. Okullarda İslam Din Bilgisi sunulmalı ve bu dersler pedagoglar tarafından verilmelidir. Ders içerikleri karşılıklı önyargıları yok edici, insanları birbirine yaklaştıracı özellikte olmalıdır.
10. Alman ve Türk kurumları (devlet, üniversite, enstitü gibi) Türk çocuklarının konumlarını (her alanda) bilimsel bir şekilde (bağımsız) araştırmalı, araştırma sonuçları doğrultusunda hareket edilmelidir.

Bölüm 2 :

TÜRKÇE’NİN ALMAN OKULLARINDAKİ KONUMU, Dr. Ertekin Özcan, –Almanya Türk Veli Dernekleri Föderasyonu-FÖTED-Genel Başkanı –



Dr. Ertekin Özcan

–Almanya Türk Veli Dernekleri Föderasyonu-FÖTED-Genel Başkanı -

TÜRKÇE’NİN ALMAN OKULLARINDAKİ KONUMU

Almanya düzeyinde 400.000'in üzerinde öğrencimiz genel eğitim veren okullara devam etmektedir. Her ne kadar çocuklarımızın ve gençlerimizin geçen yıllara göre son yıllarda başarılarında belirli bir artış gözlemlense de, Alman ve diğer kültürel azınlıklara göre çocuklarımızın başarıları düşüktür. Örneğin Türk öğrencilerinin % 4'ü öğrenme güçlüğü olan çocukların devam ettiği okullara (Sonderschule für Lernbehinderte) devam ederken, Alman öğrencilerin % 2'si, İspanyolların %2,5'i, Yunanlıların %3,1'i aynı okullara gitmektedirler (KMK Nr.136, 143).

İlkokul ve orta dereceli okullara devam eden tüm Türk öğrencilerinin %21,7'si “Hauptschule”ye giderken bu oran Almanlarda %10'a, İspanyollarda %16,6'ya düşüyor. Gymnasium'a devam eden Türk öğrencilerinin oranı %5,7 iken, bu oran Yunanlılarda %11,5'e, İspanyollarda %15,8'e ve Almanlarda %23'e yükseliyor.

Çocuklarımızın ve gençlerimizin okul ve mesleki eğitimindeki başarılarını belirleyen onlarca etken vardır kuşkusuz. Bu etkenlerin en önemlilerinden biri de 45 yıllık göç olgusuna ve Almanya'nın fiilen çokkültürlü bir topluma dönüşmüş olmasına karşın, Federal Hükümetin ve eyalet hükümetlerinin çokkültürlü toplumu kabul eden yasal düzenlemeleri yapmamış olmaları ve okullarda kültürlerarası eğitim ve öğrenimi öngören köklü bir reformun yapılmamış olmasıdır. Okuldan sorumlu eyalet hükümetleri, alınacak diğer önlemlerin yanında anadili eğitimine, ikidilli ve çokdilli eğitime kültürlerarası bir anlayışla yaklaşarak gereken önemi yeterli ölçüde vermemişlerdir.

Bu nedenle bu kısa yazımızda Türkçe'nin çocuk yuvalarında ve okuldaki konumuna kısaca değinmek istiyoruz.

İkidilli ve Çokkültürlü Ortam - İkidilli / Çokdilli Eğitim

Çocuklarımız Almanya'da **ikidilli ve çokkültürlü bir ortamda** gelişmektedirler. Yani genelde bir çok aile evlerinde Almanca'nın yanında Türkçe konuşmakta, Türkçe yayın yapan radyo ve televizyonları izlemekte gazeteleri okumaktadır. Ya da Türkçe'nin yanında Almanca konuşmakta ve her iki dildeki yayınları izlemektedir. Dışarda, yani yuvalarda, okullarda (bazı iki dilli yuva ve okulların dışında), gençlik evlerinde meslek eğitim yerlerinde çocuklar ve gençlerimiz Almanca konuşmak, anlamak ve yazmak zorundadırlar.

Bize göre bu ikidillilik ya da çokdillilik gerçeği (realitesi) çocuğun dil edinme (Spracherwerb) süreci boyunca yuvalarda ve daha sonra da okullarda gözönünde muhakkak bulundurulmalı ve mutlaka desteklenmelidir. Nedenle ikidilli ve çokkültürlü bir ortamda büyüyen çocuklar ikidilli ve kültürlerarası bir eğitim anlayışı ile yuva ve anasınlarında eğitilmelidirler. Berlin'de biri Kreuzberg'de diğeri Schöneberg'de devlete bağlı iki yuvada Türkçe Almanca ikidilli eğitim uygulanmaktadır. Bunların dışında Berlin düzeyinde 20'ye yakın okuldaki yuvada iki ya da çokdilli eğitim yapılmaktadır. Bunların başında VAK, AWO'ya bağlı bazı yuvalar, KOTTI'ye bağlı yuva ve hortlar, Veliler Birliği'nin Küçük Kurbağa Yuvası, Atatürk Çocuk Yuvası v.d. gelmektedir.

Türkçe'nin Çeşitli Eyaletlerdeki Konumu

Almanya'da okul işlerinden eyaletler sorumludur. Bu nedenle federal düzeyde okul işlerinden sorumlu bir bakanlık yoktur. Bunun için anadili ya da 1. dili Almanca olmayan çocuklar ve anadili eğitimi açısından 16 eyalette farklı uygulamalar söz konusudur.

Türkçe açısından anadili uygulamalarını çeşitli eyaletlere göre şöyle özetleyebiliriz:

- Eyalet Ders Programı** (müfredat programı=Rahmenplan) çerçevesinde **öğrencinin karnesine sınıf geçmeyi etkileyecek biçimde not verilerek işlenen ANADİLİ OLARAK TÜRKÇE DERSİ**. Bu uygulamada Türk öğrencileri 1. sınıftan itibaren haftada 5 ders saatine kadar okulun normal ders saatleri içinde Türkçe derslerine devam ederler. Türkçe dersi sınıf geçmeyi etkileyecek şekilde karneye işlenmiş ve derslere Türk öğrencilerinin katılımı yüksek olmaktadır ve Türkçe diğer dillerle kural olarak eş kabul edilmektedir. Çocuğunu bu derslere göndermek istemeyen veliler ancak dilekçe ile okula başvurarak çocuklarının türkçe derslerine gönderilmemesini isteyebilirler. Bu dersleri eyalet veya yerel yönetimlerin görevlendirdiği Türkçe öğretmenleri vermektedirler. Bu model anadili Türkçe dersi 2001/2002 ders yılına değin Hessen eyaletinde uygulanmaktaydı; ayrıca kısmen **Bremen ve Aşağı Saksonya** eyaletlerinde uygulanmaktadır.
- Eyalet Ders Programı** çerçevesinde **öğrencinin karnesine işlenen, ancak sınıf geçmeyi not verilmediği için etkilemeyen anadili Türkçe dersleri** uygulamaları. Bu Türkçe derslerini de eyalet veya yerel yönetimler tarafından görevlendirilen Türkçe dersi öğretmenleri vermektedirler. Çocuğunu Türkçe dersine devam etmesini isteyen velinin, bir dilekçe ile okul yönetimine başvurması gerekiyor. Bu model **Aşağı Saksonya, kısmen Hamburg, Kuzey Ren Vestfalya ve Rheinland-Pfalz** eyaletlerinde uygulanmaktadır.
- Eyalet Ders Programı** çerçevesinde anadili dersi olarak verilen, ancak **öğrencinin karnesine hiç işlenmeyen anadili Türkçe dersleri**. Bu model şimdi **Hessen** eyaletinde uygulanıyor. Eyalet ve yerel yönetimce görevlendirilen Türkçe öğretmenleri bu dersleri veriyor. Velinin bir dilekçe ile ilgili okula başvurması gerekiyor.
- Eyalet Ders Programı dışında** ve genelde **öğleden sonra** verilen **anadili ekdersleri** olarak **Türk Dili Kültürü Dersleri**. Bu dersler Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından en fazla 5 yıl için Türkiye'den atanan öğretmenler tarafından verilmektedir. Öğrencinin karnesine işlenmemektedir. Ders kitapları Türkiye'de hazırlandığı için çocukların içinde yaşadıkları koşullara genel olarak uymamaktadır. Bu model **Bavyera, Baden-Württemberg, Schleswig-Holstein, kısmen de Berlin, Bremen, Hamburg ve Rheinland-Pfalz** eyaletlerinde uygulanmaktadır.
- Bu uygulamaların dışında **Berlin'de Almanca-Türkçe ikidilli eğitim veren okullar ve Devlet**

Avrupa Okulu modelleri vardır. 20 yıla yakın bir süredir uygulanan **eşgüdümlü ikidilli eğitimden** bu ders yılında yararlanan öğrencilerin sayısı 1200 civarındadır. 2002/2003 ders yılından itibaren ikidilli eğitim çerçevesinde verilen Türkçe dersi karneye işlenecek. Bunun için gerek öğrenciler ve gerekse velileri tarafından daha büyük ilgi görcektir. Bu dersi Berlin Eyalet hükümetince görevlendirilen Türk öğretmenler vermektedirler. Bu model anasınıfından itibaren başlayarak 6. sınıfın sonuna kadar devam etmektedir. Ancak Almanya geneline ve Berlin dışında eşgüdümlü (koordineli) ikidilli eğitim ve öğretilmesi olanağı Hamburg'da ve Kuzey Ren Vestfalya'da **model deneme** olarak uygulanmaktadır. **İkidilliliğin eşdeğerde işlem gördüğü ve Berlin'de Aziz Nesin İlkokulunda uygulanan Devlet Avrupa Okulu modeli** ise Berlin dışında hiç bir eyalette uygulanmamaktadır.

2. Yabancı Dil olarak Türkçe

„Gymnasium“a devam eden öğrenciler **7. sınıfta 2. bir yabancı dili seçmek** zorundadırlar. Eğer birinci yabancı dil olarak İngilizce seçilmiş ise ve oturulan ilçe veya kentte **2. yabancı dil olarak Türkçe** sunuluyorsa, Türk velilerinin **2. Yabancı dil olarak veya 2. yabancı dil yerine Türkçe'yi seçme olanakları vardır**. Eğer çocuklarını „Realschule“ ya da „Gesamtschule“ye gönderen veliler varsa, bu okullarda **7. sınıfta 2. yabancı dil seçme olanağı** vardır. Eğer oturulan kentte **2. yabancı dil olarak Türkçe** „Gesamtschule“ ve „Realschule“lerde sunuluyorsa, yine velilerimizin **2. yabancı dil**

olarak Türkçe'yi seçme olanakları vardır. Eğer yukarıda sözü edilen orta dereceli okul tiplerinin 7. sınıfına devam eden en az 12 Türk öğrencisi varsa, veliler çocukları için 2. yabancı dil olarak sınıf

kurulmasını ve Türkçe dersi verilmesini isteyebilirler. „Hauptschule“ de ise 2. yabancı dil yoktur.

İkinci yabancı dil olarak Türkçe, diğer yabancı diller gibi çocuğun karnesine sınıf geçmeyi etkileyecek şekilde işleniyor.

2. Yabancı Dil olarak Türkçe, Berlin, Bremen, Hamburg, Hessen, Aşağı Saksonya ve Kuzey Ren Vestfalya eyaletlerinde uygulanmaktadır.

“Abitur” (Lise Bitirme Olgunluk) Sınavın’da, Sınav Dersi Olarak Türkçe

13.10.1995 tarihinde toplanan “Eyalet Eğitim ve Kültür Bakanları Konferansı” (Kultusministerkonferenz) "Abitur" (Lise Bitirme Olgunluk Sınavı)’a, Sınav Dersi Olarak Türkçe'den girilmesini kabul etti ve bu konuda eyaletlerde uygulamada birlik sağlanmasını önerdi.

Berlin, Bremen, Hamburg ve Kuzey Ren Vestfalya eyaletlerinde **"Abitur"** (Lise Bitirme Olgunluk Sınavı)’a, Sınav Dersi Olarak Türkçe'den öğrenciler giriyorlar.

Berlin Okul Yönetmeliği’nin 10., 14. ve 15. maddeleri ”Gymnasium”, ”Gesamtschule” ve “Realschule”lere devam eden öğrencilere Türkçeyi 2. yabancı dil olarak seçme olanağı veriyor. Aynı yönetmelik 13.10.1995 tarihinde toplanan **“Eyalet Eğitim ve Kültür Bakanları Konferansı’nda alınan karara dayanarak bu dersi seçmiş olan öğrencilere 1997/98 ders yılından beri “Abitur” (lise bitirme olgunluk) sınavlarına 3. veya 4. sınav dersi olarak girme olanağı sağlıyor.**

Neler Yapmalıyız?

Biz, velilere, öğretmenlere, eğitimcilere, sanatçılara, toplumumuzun tüm dinamik kesimlerine ve örgütlerimize bu konuda de çok önemli görevler düşmektedir. Çocuklarımızın sorunları ile çok yakından ilgilenersek, onların her iki dili de, Almanca ve Türkçe'yi en iyi biçimde öğrenmelerine katkıda bulunmalıyız. Anne-babalar olarak artık anadilimizi öğrenmenin önemini kavramalıyız. Bu nedenle yıllardan beri **Bremen** eyaletinde sınıf geçmeyi etkileyecek şekilde karneye işlenerek uygulanan **Türkçe dersinin, başta Hessen eyaleti olmak üzere tüm eyaletlerde uygulamaya sokulması için mücadele vermeliyiz.**Türkçe'nin bu şekilde diğer eyaletlerde de yaygınlaştırılması yolunda atılan adımları desteklemeli ve bu konuda örgütlü mücadele verecek yapıya kavuşmalıyız. Artık kış uykusundan uyanıp bir yandan verilmiş hakların korunması için uğraş verirken, diğer yandan da bu hakların geliştirilmesi, burada Türkçe'nin Anadili olarak niteliğinin geliştirilmesi için çalışmalıyız.

FÖTED'in internet sitesini inceleyiniz <http://www.tuerkische-elternfoederation.de/>

Bölüm 3 - PISA Arastirmasi , Yorum - Gönen Çıbıkçı

PISA

Gönen Çıbıkçı

PISA adlı araştırmayı duydunuz mu? 32 endüstri ülkesinde okul sistemleri üzerinde yapılan araştırmada Almanya 25. sırada kaldı. Bu da tüm ülkede büyük bir şoka neden oldu. Şu an Tüm Almanya, tüm kurumlarıyla bunu durumu tartışıyor.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre de en çok dezavantajlı gözükenler de Almanya'daki "*yabancı çocukları*". Bizim çocuklarımızın Alman eğitim sistemindeki yeri bizlerin çok ciddi bir biçimde incelememiz, irdelememiz ve çözüm yollarını ve modellerini de önerebilmemiz gerekmektedir. Bu konuda ortaya çıkan çalışmalarını da bu sayfalarda yayınlıyacağız. Elinde bu tür adres ve çalışmalarını bulunan arkadaşların bunları bize iletmesi durumunda bizlere büyük bir yardımda bulunmuş olacaklardır.

PISA ile ilgili sonuçlar, değerlendirmeler ve gazete haberleri ile ilgili sayfaları sitemizde bulabilirsiniz. Oralara bakınız: Bu konuyu aile ve arkadaş çevremizde de konuşup, tartışabilmeliyiz. Kitle örgütleri de bu konuyu gündemlerine almalı ve çalışmalar üretmelidir.

PISA sonuçlarını okuyabilirsiniz: [PISA 2000- Zusammenfassung zentraler Befunde](#)

Ülkelere göre PISA sonuçları Die Ergebnisse der PISA-Studie nach Teilnehmerländern
<http://www.pisa.oecd.org/pisa/Cntry.htm>


Almanya'nın PISA sonuçları <http://www.mpib-berlin.mpg.de/PISA/>

PISA raporunun tümünü alabilirsiniz : [die pisa-studie \(Lernen für das Leben. Erste Ergebnisse der internationalen Schulleistungsstudie PISA 2000.\) Hier können Sie die komplette PISA-Studie \(367 Seiten\), die die OECD veröffentlicht hat, als pdf-Datei -3,6 MB- herunterladen.](#)

Gönen Çıbıkçı

Bölüm 4 -

PISA Araştırmalarından bir ders çıkarmak istiyoruz.

| | | |
|--|---|--|
| TÜRKISCHE GEMEINDE IN DEUTSCHLAND e.V. Almanya Türk Toplumunu DER BUNDESVORSITZENDE - GENEL BAŞKAN | Bankverbindung: Deutsche Bank Hamburg # 65 16710 BLZ 200 700 00 |  |
|--|---|--|

tgd-Hamburg Hospitalstr. 111 »Haus 7« 22767 Hamburg

☎ 040/380 91 71 und 380 58 31 ☎ Fax: 380 57 28

E-Mail: info@tgd.de ☎ http://www.tgd.de

Almanya Türk Veli Dernekleri Federasyonu

**Föderation Türkischer Elternvereine in
Deutschland**



FÖTED • Oranienstr. 34 • 10999 Berlin • ☎ 030.614 32 99 • Fax: 030.615 72 44

Föted Almanya Türk Toplumunu ATT (tgd)'nin üyesidir - Föted ist Mitglied der tgd (Türkische Gemeinde in Deutschland)
e-mail: TuerkischerElternverein@t-online.de • www.tuerkische-elternfoederation.de

Berlin, 20.02.2002

TGD -Almanya Türk Toplumunu-, FÖTED -Almanya Türk Veli dernekleri Federasyonu- ve ATÖF - Almanya Türk Öğretmen Dernekleri Federasyonu- olarak OECD'nin (Ekonomik İşbirliği und Kalkınma Örgütü'ün) 32 ülkede yaptırmış olduğu Uluslararası PISA Bilimsel Araştırması'nın Türk öğrencileri açısından sonuçlarını değerlendirmek istiyoruz.

Bu araştırma bize aşağıdaki konuların altını bir kez daha çiziyor:

1. Alman öğrenciler okudukları metinleri, araştırma yapılan diğer ülkelerin öğrencilerinden daha az anlıyorlar. Alman öğrencilerin doğal bilimler ve matematik dersindeki başarıları, uluslararası ortalamanın altında yer alıyor.
2. Hiç bir sanayi ülkesi eğitim ve öğretime oran olarak Almanya kadar eğitimde başarısız öğrenci yetiştirmeye yatırım yapmıyor. 15 yaşındaki öğrencilerin yaklaşık 1/4'i matematik dersinde ilkökul düzeyinde kalıyorlar
3. Araştırma yapılan ülkelerden hiç birinde, Almanya'daki gibi başarısı düşük öğrenciler ile başarısı yüksek öğrenciler arasındaki fark

büyük uçurum yok. Bu açıdan Alman eğitim sistemi yalnızca öğrencilerin başarısız olmaları ile kalmıyor, aynı zamanda diğer ülkelerin tümünden daha adaletsiz bir görünüm arz ediyor. Hiç bir ülkede sosyal açıdan zayıf olan toplum kesimlerine mensup olan çocukların kendilerini geliştirebilmeleri ve düşünsel yeteneklerini (zihinsel) göstermeleri ve kendilerini kanıtlamaları Almanya'da olduğu kadar zor olmuyor.

ATÖF Almanya Türk Öğretmen Dernekleri Federasyonu

Bund der türkischen Lehrervereine in Deutschland

Carl-Loewe Straße 11 53572 Unkeln - Telefon 02224 75698 Telefax 02224 941571

I. Öğrencilerimizin Başarılı Olamamalarının Nedenleri

Bu uluslararası araştırma Alman Okul Sisteminde ivedi olarak bir reformun yapılmasını zorunlu kılıyor. Bu reformun sosyal bakımdan zayıf olan kesimlerin çocuklarının, özellikle Türk çocuklarının eşit eğitim koşullarına kavuşmasını sağlaması gerekiyor. Okul sisteminde yapılması gereken bu reformun, aile, gençlik ve sosyal alanlarda yapılacak reformlarla desteklenmesi halinde başarıya ulaşabileceğini savunuyoruz.

Almanya'da 400 000'in üzerinde çocuk ve gencimiz genel eğitim veren okullara devam ediyorlar. Bunların yüzde 20'nin üzerindeki kesimi hiçbir diploma almadan okuldan ayrılıyor. Yüzde 40'a yakın bir kesimi de Hauptschule'nin 9. Sınıfından diploma alarak ayrılıyor. Bu iki grubu oluşturan gençlerin genel olarak iyi bir meslek eğitim yeri bulmaları ya da üniversiteye devam edebilme olanakları yoktur.

Bunların nedenlerini aşağıdaki başlıklar altında sıralayabiliriz:

1. Eyaletlerde uygulanan eğitim ve öğretim politikalarının, çocuklarımızın içinde yaşadıkları çokkültürlü topluma ve okullardaki çokkültürlü öğrenci yapısına uygun olmaması, öğrencilerimizin başarılarını olumsuz yönde etkileyen en önemli nedenlerden birini oluşturmaktadır. Anadili eğitiminin ders programı içerisinde sınıf geçmeyi etkileyecek biçimde karneye işlenerek ve kültürlerarası bir eğitim anlayışı ile verilmemesi bizce en önemli nedenlerden birisidir.
2. Kültürel azınlıklara mensup öğrencilerin bazı ilçelerdeki okullarda çoğunluğu oluşturmaları ve bu çocuklara uygun eğitim modellerinin

uygulanmaması ya da uygulananların çok yetersiz kalmaları. Örneğin Berlin'in Kreuzberg, Neukölln, Schöneberg, Wedding ve Tiergarten ilçelerindeki bazı okullarda anadilleri Almanca olmayan çocukların oranı, Alman çocuklarından çok daha fazladır.

3. Çocuklara ders veren öğretmenlerin, çocukların içinde yaşadıkları koşullara, eğitim ve dil durumlarına uygun eğitim ve öğrenimden ya da meslek içi eğitim ve yetiştirme kurslarından geçmemiş olmaları, çocukların başarılı olmalarını olumsuz yönde etkileyen önemli nedenler arasında yer almaktadır.
4. Ailevi, mali ve kültürel nedenlerle Türk velilerinin büyük bir bölümü çocuklarını çocuk yuvalarına göndermiyor. Yuvaya gönderilmeyen çocuklar, sosyal yaşama, okul yaşamına hazırlanamadıkları gibi, aynı zaman da bir konuya konsantre olma konusunda da sıkıntıya düşüyorlar. El becerilerini geliştiremiyor ve erken yaşta arkadaşlarıyla oynayarak Almanca öğrenmekten yoksun kalıyorlar. Çocukların azımsanmayacak bir bölümünün ya hiç Almanca bilmeden ya da çok az Almanca ile ilkokula başlamaları ve okula hazırlanmamaları en önemli başarısızlık nedenlerinden birini oluşturuyor.
5. Türk velilerinin büyük bir bölümü çocuklarına ev ödevlerinde yardımcı olamıyor. Yeterli ölçüde ev ödevlerine yardım yapan ya da destekleme dersi veren kurum ve kuruluşların bulunmaması çocukları kendi kaderleri ile başbaşa bırakıyor. Bu da Türk öğrencilerinin başarılarını engelleyen önemli nedenlerden birini oluşturuyor.
6. Çocukların ve gençlerin kimlik ve kişilik bunalımları. Çocukların anadillerinin ve kültürlerinin yuvalarda ve okullarda göz önünde bulundurulmaması, çocukları ve velilerini kimlik ve kişilik bunalımlarına itmektedir. Bu da çocuğun okuldaki başarısını olumsuz yönde etkilemektedir.
7. Almanca ve Türkçe kitle haberleşme araçlarının özellikle televizyonların çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri son yıllarda artmaktadır. Çünkü anne ve babaların büyük bir bölümü için televizyon izlemek bir bağımlılık haline dönüşmekle kalmamış, aynı zamanda çocuklar için de büyük bir bağımlılık halini almıştır. Gece yaralarına kadar televizyon izleyen çocuklar ertesi günü uykularını alamadan okula gittikleri için derse konsantre olamamakta, hatta çoğu zaman sınıf arkadaşlarını da rahatsız etmektedirler. Bu da onların başarısını olumsuz yönde etkilemektedir.
8. Son yıllardaki bazı olumlu gelişmelere karşın, Türkiye Cumhuriyeti'nin, çocuklarımızın başarılı bir eğitim ve öğretim görmelerini sağlayacak kapsamlı bir eğitim ve öğretim politikasını buradaki veli kuruluşlarının katılımı ile oluşturamamıştır.

II. İstem ve Öneriler

Çocuklarımızın ve gençlerimizin iyi bir eğitim ve öğretim alarak, Almanya'da iyi bir meslek sahibi olabilmeleri ve toplumun her alanında başarı kazanmaları hepimizin ortak amacıdır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için Türk ve Alman kamuoyu daha fazla bilgilendirilerek aydınlatılmalıdır. Eğitim ve öğretim alanındaki veli, öğretmen ve öğrenci üçgeninin birbirleri ile daha sıkı ilişki kurarak çalışmaları kaçınılmazdır.

Ayrıca eyalet eğitim ve kültür bakanlıklarının okul müfredat programlarını değişen çokkültürlü toplumun gereklerine uygun olarak yeniden düzenlemeleri ve uygulamaya sokmalarının zamanı çoktan gelmiş ve geçmektedir.

ÇOCUKLARIMIZIN ÜÇ DİLLİ GELİŞMELERİNİ İSTİYORUZ!

TGD (Almanya Türk Toplumunu), FÖTED (Almanya Türk Veli Dernekleri Federasyonu) ve ATÖF (Almanya Öğretmen Dernekleri Federasyonu) olarak

OKUL DİLİ ALMANCA - ANADİLİ TÜRKÇE Büyük Zenginliktir!

ANADİLİ İNSANLIK HAKKIDIR!

savsözü (sloganı) altında Almanya düzeyinde başlatığımız EĞİTİM ve ÖĞRETİM KAMPANYASINI sürdürüyoruz.

Bu kampanya ile amacımız, Almanya 'daki 400.000 civarında genel eğitim veren okullara giden çocuk ve gencimizin büyük bir bölümünün en az üç dil öğrenerek yetişmelerine katkıda bulunmaktır. Böylece yuvalarda ve okullarda eşit eğitim ve öğretim şansına sahip olmalarına, okullarını başarı ile bitirerek gelecekte iyi birer meslek edinmelerine destek olmaktadır.

Evet, çocuklarımızın ÜÇ DİLLİ yetişmelerini istiyoruz. Neden istiyoruz bunu? Çünkü çocuklarımızın okul dilleri Almanca, anadilleri Türkçe, 1. yabancı dilleri de genelde İngilizcedir.

Çocuklarımız ikidilli (Almanca-Türkçe) bir ortamda yaşamaktadırlar ve 5. sınıftan itibaren de 1. yabancı dil olarak genelde İngilizceyi seçmektedirler. (Gelecek ders yılından itibaren bazı eyaletlerde 3. sınıftan itibaren 1. yabancı dil başlayacak). Velilerimizin çocuklarını desteklemeleri halinde, onların en az üç dilli gelişmelerinin olanaklı olacağını ve böylece dünyayı daha geniş bir perspektifle algılayacaklarını düşünüyoruz.

1. Çocuklarımız okul dili Almancayı çok iyi öğrenmelidirler!

Hamburg ve Berlin'de yapılan araştırmalara göre Türk öğrencilerin azımsanmayacak bir bölümü, ya hiç Almanca bilmeden ya da dersleri izleyecek kadar Almanca öğrenmeden okula başlamaktadırlar. Çocuklarımızın okul dili Almancadır. Almancayı iyi bilmeyen, konuşamayan ve yazamayan bir öğrencinin Almanya'da orta dereceli okullardan iyi bir

diploma olarak ayrılması ve iyi bir meslek eğitim yeri bulması ya da 'Gymnasium'un (Lisenin) üst bölümünü ve meslek lisesini bitirdikten sonra da yüksek öğrenim görmesi beklenemez. Bu nedenle anne ve babalar olarak çocuklarımızın okula başlamadan önce Almancayı en iyi şekilde öğrenmelerine katkıda bulunmamız gereklidir. Yeni Çocuk Yuvası Yasası'na göre çocukların 3 yaşından başlayarak yuvaya gitme hakları vardır. Bu durumda anne ve baba olarak çocuklarımızın bu haktan yararlanmalarını Almanca öğrenmelerini ihmal etmemeliyiz. Yuvaya giden çocuklar yalnızca Almanca öğrenmekle kalmıyorlar, aynı zamanda el beceri ve yeteneklerini de geliştiriyorlar. Diğer çocuklarla arkadaşlık onları okul yaşamına, toplumsal yaşama hazırlıyor. Ayrıca yuvalarda iki dilli eğitim programlarının uygulanması, yuva yeri ücretlerinin düşürülmesi için ilgili eyalet bakanlıkları ve diğer resmi kuruluşlar nezdinde öneri ve istemlerde bulunmalıyız.

Diğer taraftan Almancayı çocuklara anadili olarak değil de ikinci dil olarak öğreten öğretmenlerin Almanca bilmeyen çocukların eğitimi için görevlendirilmesi gereklidir. Eğer bu konuda yetişmiş öğretmen yoksa, meslek içi eğitimden geçirilerek en kısa zamanda öğretmen açığının kapatılması gereklidir.

Almanca bilmeyen ya da zayıf Almancası olan çocuklara özel destekleme kursları sunulmalı ve bunların gittikleri sınıflardaki öğrenci sayısı azaltılmalıdır.

2. Çocuklarımız anadilleri Türkçeyi çok iyi öğrenmelidirler!

Türkçenin anadili dersi olarak ilkokulun birinci sınıfından itibaren Alman ders programı (müfredat programı) içerisinde öğretilmesini ve verilen notun sınıf geçmeyi etkileyen bir ders olarak karneye işlenmesini istiyoruz. Burada Berlin, Hamburg, ve Kuzey Ren Vestfalya eyaletlerinde uygulanan iki dilli eğitim modellerinden yararlanmalı ve bu modellerin yaygınlaştırılması için gerekli adımların atılması diğer eyaletlerde de sağlanmalıdır. Bu bağlamda bazı eyaletlerin eğitim bakanlıklarının anadili olarak sunulan Türkçenin kaldırılması yönündeki girişimlerini engellemek için çalışmalarımızı hızlandırmalıyız.

Türkçe, okul durumuna göre bazı eyaletlerde 2. ve 3. yabancı dillerden biri olarak seçmeli dersler arasında yer almakta ve olgunluk (Abitur) sınavlarında 3. ve/veya 4. sınav dersi (Prüfungsfach) olarak uygulanmaktadır. Çocuklarımızın okula devam ettiği her eyalette, eyalet veli kuruluşları ile birlikte bu olanağın genişletilmesi için çalışmalarımızı sürdürmeliyiz. Bu konularda velilerimizi harekete geçirecek eylemler ve etkinlikler yapmalıyız.

"Türkçe anadili ve kültür" dersi okutan ve okutacak öğretmenler, çocukların "çok kültürlü yaşam" koşulları ve kültürel özellikleri gözönünde bulundurularak hizmet içi eğitiminden geçirilmelidir.

Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesi için üniversitelerde "Türkçe Öğretmenliği Bölümü" açılmalıdır. 1995/96 öğrenim yılından bu yana „Essen Üniversitesi'nde" Türkçe öğretmeni yetiştiren bölümün" açılmasını selamlıyoruz. Ayrıca 1996/97 öğrenim yılından beri de Hamburg Üniversitesi'nde Türkçe dersi verecek öğretmenlerin yetiştirilmesi yolundaki girişimi destekliyoruz. Bunlar diğer üniversite ve yüksekokullar tarafından örnek alınmalı hem ilkokullarda hem de orta dereceli okullarda Türkçe dersi verecek öğretmen yetiştirilmelidir. Orta ve uzun dönemde öğretmen gereksinimi burada yetiştirilen öğretmenlerce sağlanmalıdır. Burada ana hedef Türkçe dersi için öğretmen gereksinimini, şimdiye kadar olduğu gibi Türkiye'den değil, tersine burada Türkçe öğretmenliği öğrenimi görmüş öğretmenlerden sağlamak olacaktır.

Bu dalın öğrencileri ve genel olarak diğer öğretmen yetiştiren üniversite bölümleri, öğrencileri "çok kültürlü" gerçeklik temelinde, kültürlerarası dersler vererek yetiştirilmelidirler.

"Türkçe anadili ve kültür" dersinde kullanılacak kitaplar, ders araç ve gereçleri kültürlerarası içerikle çok dikkatli biçimde hazırlanmalı ve böylece Almanya Federal Cumhuriyeti'ndeki çok kültürlü yaşam koşullarını yansıtmalıdır.

Anadil öğretimi, her şeyden önce Almanya'nın ve Alman toplumunun eğitim politikalarına uygun olmak üzere, kültürlerarası eğitimin bir parçası olarak yönetmelikler ile değil, okul yasalarıyla düzenlenecek düzeye getirilmelidir.

3. Çocuklarımız çok iyi İngilizce öğrenmelidirler!

Almanya'da genel olarak 5.sınıftan itibaren 1.yabancı dil olarak İngilizce öğretilmektedir. 2002 / 2003 ders yılında ise 3. sınıftan itibaren İngilizce öğretilen olacaktır. Velilerimizin çocukları için 1.yabancı dil olarak İngilizceyi seçmeleri ve gereken desteği göstermeleri halinde çocuklarımızın büyük bir bölümünün okul dili Almanca'yı, anadili Türkçeyi de öğrenerek en az üç dilli gelişmeleri sağlanmış olacaktır.

gör.
gör.

Prof. Dr. Hakkı Keskin
Atay

TGD Genel Başkanı
Genel Başkanı

gör.

Dr. Ertekin Özcan

FÖTED Genel Başkanı

Mete

ATÖF

Bölüm 5 –

Okul Eğitimi Comenius , "AB Sürecinde Türkiye ve Eğitim" , Sevinç ATABAY
T.C Başbakanlık AB Genel Sekreterliği Topluluk Programları Koordinatörü

Okul Eğitimi Comenius

"AB Sürecinde Türkiye ve Eğitim"

Sevinç ATABAY

T.C Başbakanlık AB Genel Sekreterliği Topluluk Programları Koordinatörü

Socrates Programının birinci eylemi olan Comenius, meslekî ve teknik eğitimi de kapsayan ilk ve orta dereceli okul eğitimine ve anaokullarında verilen eğitime odaklanmaktadır. Eylemin hedef kitesini; öğrenciler, öğretmenler ve eğitim personeli oluşturmaktadır. Ayrıca, Comenius bünyesinde yer alan faaliyetlere okul aile birlikleri gibi dernekler, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, şirketler ve sosyal taraflar da katılabilmektedir.

Comenius Eyleminin Amaçları

Comenius Eyleminin üç temel amacı bulunmaktadır. Bunlar; okul eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi ve okul eğitimindeki Avrupa boyutunun güçlendirilmesi, dil öğreniminin teşvik edilmesi ve kültürler arası bilincin geliştirilmesidir. Söz konusu temel amaçlara ulaşılabilmesi yönünde, eylem çeşitli girişimleri de desteklemektedir.

Comenius, okul eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine ve okul eğitimindeki Avrupa boyutunun güçlendirilmesine yönelik olarak;

- Okullar ve öğretmenlere eğitim veren kurumlar arasındaki değişim ve uluslar arası işbirliğine,
- Pedagojik yöntem ve materyaller alanındaki yeniliklere,
- Okul yönetimlerinde yenilikçi ve başarılı uygulamaların yaygınlaştırılmasına,
- Eğitim alanındaki dışlanmaya ve öğrencilerin başarısızlığıyla mücadeleye yönelik yöntemlerin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesine,
- Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin entegrasyonuna,
- Eğitimde fırsat eşitliğine,
- Eğitim alanında çalışan personelin eğitimi ile okul eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojisi kullanımının teşvik edilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Avrupa'daki okul eğitiminde dil öğrenimi ise;

- Yabancı dil eğitiminde Avrupa dillerinin öğretim kalitesinin iyileştirilmesine,
- Dil öğretmenlerinin pedagojik niteliklerinin artırılmasına,
- Öğretimi ve kullanımı fazla yaygın olmayan dillerin eğitimini veren öğretmenlerin dil yeterliliklerinin geliştirilmesine,
- Öğretilen yabancı dillerin çeşitliliğinin artırılmasına,
- Öğretmenlere ve öğrenim görenlere, konuştukları yabancı dillerin sayısını artırmalarına ve seviyesini yükseltmelerine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Ayrıca söz konusu eylem,

- Kültürel çeşitlilik bilincinin teşvik edilmesine,
- Okul eğitiminde kültürler arası eğitim girişimlerinin geliştirilmesine,
- Kültürler arası eğitim alanında hizmet veren öğretmenlerin niteliklerinin iyileştirilmesine,

- Irkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadelenin desteklenmesine,
- İş amacı ile yolculuk yapanların, göçmen işçilerin ve gezginlerin çocuklarına yönelik eğitimin iyileştirilmesine de katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Comenius Eyleminin Faaliyet Alanları

Comenius eyleminin okul ortaklıklarına, öğretmenlerin ve diğer eğitimcilerin eğitimine ve ağların geliştirilmesine yönelik üç temel faaliyet alanı bulunmaktadır.

Comenius 1: Okul Ortaklıkları

Topluluk, Okul Ortaklıkları ile okullar arasında çok taraflı uluslar arası ortaklıkların kurulmasını teşvik etmektedir. Bu çerçevede, okul projeleri, dil projeleri ve okul geliştirme projeleri alanında ortaklıkları bulunmaktadır.

a) Okul Projeleri: Bu projelerle okullar arasında uluslar arası iş birliğini teşvik ederek, eğitimde Avrupa boyutunu geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu projeler en az üç farklı ülkeden gelen öğrenci ve öğretmenlere, olağan sınıf faaliyetleri kapsamında, ilgilendikleri bir konu üzerine birlikte çalışma fırsatı sunmaktadır. Fen, sanat, Avrupa vatandaşlığı, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı gibi konular üzerine ortak çalışmalar yürütülür.

b) Dil Projeleri: Avrupa'daki dil çeşitliliğinin korunması hedeflenerek, genç bireylerin kendi ana dilleri olmayan Avrupa dillerinde iletişim kurmaları hedeflenmektedir. İki katılımcı ülkenin ortaklığı ile gerçekleştirilen projelerden 14 yaşından büyük en az 10 öğrencinin yararlanması gerekmektedir. Bu projeler daha çok öğrenci değişimine yöneliktir. Proje konusunu oluşturan dil, bilinen Avrupa dilleri olabileceği gibi bu programa katılan aday ülke dilleri üzerine de olabilir.

c) Okul Geliştirme Projeleri: Öğretmenlere ve okul yöneticilerine bilgi ve deneyim değişimi fırsatı sunmaktadır. Bu projelerde farklı ülkelerden gelen öğretmenler ve okul yöneticileri katılımcı okullardaki en etkin düzenleme ve pedagojik yaklaşımları denemekte ve uygulamaya koymaktadır. Projelere, yerel yönetimler, sosyal hizmet kurumları, dernekler ve şirketler de katılabilmektedir. Geliştirme projeleri, şiddetin önlenmesi, etnik azınlık gruplarının okul sistemi ile bütünleşmesi, esnek öğretim yöntemleri ve sınıf yönetimi gibi tematik alanları da kapsamaktadır.

Comenius 2: Okullardaki Eğitim Personelinin Eğitimi

Bu eylem farklı katılımcı ülkelerde bulunan eğitim kurum ve kuruluşlarını birlikte çalışmaya teşvik etmektedir. Yapılacak projelerde, uygulamalara destek sağlayarak, okul eğitimi (okul öncesi-ilk-orta) alanında faaliyet gösteren personelin (öğretmenler ve diğer eğitimciler) meslekî gelişimlerini sağlamak hedeflenmiştir.

a) Avrupa İşbirliği Projeleri: Okullarda eğitim alanında faaliyet gösteren personele hizmet içi eğitim sağlanmasına yönelik farklı tipteki kurum ve kuruluşların gerçekleştirdikleri çok taraflı iş birliği projelerine destek sağlanması. Söz konusu projeleri, gerçekleştiren kurum ve kuruluşların en az birisi üye ülke olmak üzere üç farklı Socrates üyesi ülkenin bulunması ve eğitim alanında faaliyet göstermesi gerekmektedir. Ortaklığı oluşturan kurumlardan biri hizmet içi eğitim alanında uzman olmalıdır. Topluluk projelere en fazla üç yıl destek vermektedir. Proje alanları: Eğitim personelinin başlangıç seviyesindeki veya hizmet içi eğitimi için gerekli olan öğretim materyallerinin, müfredatın ve öğretim tekniklerinin geliştirilmesi, denemesi, uygulanması ve yaygınlaştırılması. Personel değişimi.

b) Bireysel Eğitim Bursları: Öğretmenlere diğer ülkelerdeki hizmet içi eğitimlerine katılabilmeleri için burs sağlanmaktadır. Burs almak üzere başvuranların, yukarıdaki alanlarda faaliyet gösteriyor olmaları şartı aranmaktadır. Başvurular ulusal ajanslara yapılır ve burada seçim yapılır.

Comenius 3: Comenius Ağları

Bu eylemde, okul eğitimindeki Avrupa iş birliğinin ve yenilikçiliğin teşvik edilmesi amacıyla ortak ilgi alanları olan Comenius projeleri arasında ağ oluşturulması hedeflenmektedir.

Comenius projelerine dahil olan bireyler ve kurumlar arasında iş birliğinin güçlendirilmesi ve bu iş birliğinin projenin ötesine taşınmasına yardımcı olacak bir platform oluşturulması öngörülmektedir.

Topluluk, Comenius ağları çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetlere destek sağlamaktadır.

Destek alabilen projeler; bilginin karşılıklı değişimi, proje koordinatörlerinin eğitimi, yeni projelerin teşvik edilmesi, proje sonuçlarının dağıtılması ve başarılı uygulamaların yaygınlaştırılması amacıyla seminer ve konferanslar düzenlenmesi biçiminde özetlenebilir.

Detaylı bilgi için:

<http://www.europa.eu.int/comm/education/socrates.html>

Bu programa, 'Sessiz Ortak'lık statüsünde proje ortağı olan okullarımızın listesine ise;

www.abgs.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

<http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/sayi35/atabay.htm>

Bölüm 6-

Almanya'da sadece Türkler mi 'yabancı'? , Asaf Uğur, Berlin, Arif Kul

Almanya'da sadece Türkler mi 'yabancı'?

Almanya'da 2000 yılında yapılan PISA araştırmasının sonuçlarının yeni bir değerlendirilmesinde sınıflarda yabancı çocuklarının sayısının belli bir oranı geçmesinin sınıfın öğrenme hızını kötü etkilediği belirtilirken bunun sorumluluğu bir anlamda Türklerin üzerine atılmıştı.

Bu sorunu dile getiren Die Welt gazetesinin 'yabancılar' derken üstü kapalı olarak Almanya'daki en büyük yabancı kökenli göçmen grubunu oluşturan Türkleri kastettiği düşünülürken Türkler de kendilerinin suçlandığını düşünmüşlerdi. Ancak Almanya'daki Türklerin durumuna bakıldığında ülkedeki tek yabancı topluluğunun Türkler olmadığı gibi Türklerin artık yabancı bile sayılmayacağı sonucu ortaya çıkıyor. Almanya Federal Meclis Başkanı Wolfgang Thierse (SPD) Frankfurt yakınlarındaki Offenbach, Mülheim am Main, Rödermark ve Langen'de okullara yaptığı ziyaretlerinde de buna değindi. Buralardaki okullarda Türk öğrenciler ile sohbet eden Meclis Başkanı Wolfgang Thierse'ye Türk öğrenciler Almancayı Türkçeden daha iyi konuştukları ve Almanya'yı vatan olarak gördükleri halde toplumun kendilerine her zaman yabancı gözüyle baktığından şikayetçi oldular. Thierse ise Almanya'da doğan ve Alman çocuklarıyla aynı sınıflarda okuyan Türk çocuklarının kesinlikle yabancı sayılmayacağını söyledi.

Almanya'da yabancılarla ilgili istatistikler de Türklerin tek yabancılar olmadığı gibi uzun yıllardan beri Almanya'da yaşamaları ve büyük ölçüde uyum sağlamaları nedeniyle aslında yabancı bile sayılmayacağını gösteriyor. 2000 yılı sonu rakamlarına göre Almanya'da yaşayan yaklaşık 7 milyon 300 bin yabancından sadece 2 milyonu Türk vatandaşı. Sayıları 500 bini bulduğu tahmin edilen Alman vatandaşlığına geçen Türkler ile beraber Almanya'daki Türk nüfusu iki buçuk milyon civarında. Buna göre Türkler Almanya'daki yabancıların veya göçmenlerin üçte birini oluşturuyor. Türkler Almanya'daki en büyük yabancı kökenli grup, ancak tek yabancı grup değil.

İşte rakamlarla Türklerin uyumu

Almanya'daki Türklerin uyumlarına dair yapılan istatistikler de Türklerin genel kanının aksine Almanya'ya büyük ölçüde uyum sağladıklarını gösteriyor. Türklerin uyumu ile ilgili işte bazı gerçekler:

31. 12. 2000 tarihi itibarıyla Almanya'daki 1.998.534 Türk vatandaşından 746 bin 651'i Almanya doğumlu idi. Buna göre Türklerin yüzde 37,36'sı Almanya doğumlu. Yakın bir gelecekte Türklerin yarısı Almanya doğumlu olacak.

Türklerin yüzde 51,7'si 15 yıldan beri Almanya'da yaşıyor. Türklerin yüzde 37'sinin de Almanya doğumlu olduğu hesaba katılırsa Türklerin büyük bir çoğunluğunun ya Almanya doğumlu, ya da en az 15 yıldır Almanya'da yaşadığı ortaya çıkıyor.

Alman vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı 500 bini geçerken her yıl Alman vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı da 80 ila 100 bin arasında değişiyor. Alman vatandaşlığına geçme eğilimi Türklerde hızla artıyor.

Türk toplumunun sadece yüzde 13'ünün Almanca seviyesi düşük. Anket yapılan Türklerin yüzde 34'ü çok iyi, yüzde 30'u ise iyi derecede Almanca bildiğini ifade ediyor. Toplam yüzde 87 oranında büyük bir çoğunluk ise en az yeterli düzeyde Almanca bilgisine sahip olduğunu belirtiyor. Almanya'daki Türklerin yüzde 63'ünü Almancasının iyi, yüzde 24'ünün orta, yüzde 10'unun kötü olduğu belirtiliyor.

Bilgilenmek için Türklerin yüzde 68'i Almanca tv, yüzde 60'ı Türkçe gazete, yüzde 59'u Almanca gazete, yüzde 44'ü Türkçe radyo, yüzde 44'ü Almanca radyo ve yüzde 32'si de arkadaş çevresini gösteriyor.

Türklerin en çok izlediği tv kanalları sırasıyla RTL, ProSieben ve TRT-Int.

2001 yılı itibarıyla Türklerin yüzde 46'sı ilkokul, yüzde 25'i ortaokul, yüzde 12'si lise ve yüzde 7'si üniversite mezunu idi. Diplomasızların oranı ise yüzde 11 idi.

2000 yılında Almanya genelinde işsizlik oranı yüzde 10 iken bu yabancılar arasında ise yüzde 18 oranında idi.

Milliyetlere göre işsizlik durumu şöyle: Türkler yüzde 20.2, Yunanlılar yüzde 15.4, İtalyanlar yüzde 14.7, Portekizliler yüzde 11.1, İspanyollar yüzde 11.3 ve Eski Yugoslavyalılar yüzde 11.4.

Suç işleme oranı da şöyle. Her 100 kişiye düşen suçlu sayısı Almanya genelinde yüzde 6.64, yabancılar genelinde yüzde 21.41, Yunanlılar yüzde 8.39, İtalyanlar yüzde 13.12, Eski Yugoslavlar yüzde 39.97 ve Türkler yüzde 17.14.

Alman vatandaşları ile evliliklerin oranı ise İtalyanlarda yüzde 41, Ruslarda yüzde 37, İranlılarda yüzde 16, Ukraynalılarda yüzde 14, Yugoslavlarda yüzde 11 ve Türklerde yüzde 4. Bu 100 bin kişi anlamına geliyor.

Berlin’de Türklerin yüzde 81’inin Alman arkadaşı var.

‘Almanya yabancı öğrenciler olmasa da vasat’

Pisa araştırmasının detaylı analizi hakkında açıklamada bulunan Max Planck Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Başkanı Jürgen Baumert, Almanya’nın yabancı öğrenciler hariç tutulduğunda da durumunun iyi olmadığını söyledi.

Max Planck Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Başkanlığı’nı yürüten ve yeniden Almanya gündemine oturan Pisa araştırmasının detaylı analizinden sorumlu kişi olan Profesör Jürgen Baumert, Alman öğrencilerin yabancılar hariç tutulması halinde de vasat olduğunu belirterek, Almanya’nın eğitimde orta sınıf bir ülke olduğunu söyledi. Kamuoyunda geniş yankı yapan Pisa araştırmasının detaylı analizini önceki gün Eyalet Eğitim Bakanları Konferansı’na (Kultusministerkonferenz) sunan Jürgen Baumert, dün de Berlin’de gazetecilerin karşısına geçti ve Pisa–Araştırması’nın detaylı analizi ile ilgili açıklamalarda bulundu. “Yabancı öğrenciler istatistiklerin dışında tutulması halinde bile orta sınıftır” diyen Baumert, yabancı öğrencilerin Alman eğitim sisteminin genel başarısına yönelik negatif etkisinin çok cüzi olduğunu altını çizerek, yabancı öğrencilerin günah keçisi yapılmasına karşı çıktı. Kamuoyunda Almanya’nın yabancı öğrenciler yüzünden alt sınıflara düştüğüne dair yapılan eleştirilere dolaylı olarak yanıt veren Baumert, yabancı öğrencilerin ayıklanarak yapıldığı bir sıralamaya karşı çıktı ve ‘yabancı öğrencilerin hariç tutulduğu bir hesaplamanın yabancı nüfusa sahip olmasa da, azınlıklar yüzünden sorun yaşayan diğer ülkelere karşı haksızlık olacağını’ söyledi.

Gelecek yıl yeni standartlar geliyor

Bu arada Pisa Araştırması’nın detaylı analizini inceleyen Eyalet Eğitim Bakanları Konferansı Alman eğitim sistemindeki eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için harekete geçti ve eğitimde bir standart oluşturmak için kolları sıvadı. Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin daha sağlıklı yapılmasını sağlamak amacıyla, eşit eğitim standartlarının geliştirilmesini ve yürürlüğe girmesini’ karara bağlayan Eğitim Bakanları, yabancı öğrenciler için de daha iyi eğitim olanakları sunulmasını kararlaştırdı. Eyalet Eğitim Bakanları tarafından alınan karara göre, öğrencilerin hangi düzeyde neyi bilmeleri gerektiği saptanacak ve eğitim kuruluşlarından bu standartlara uymaları beklenecek. Ülke genelindeki bir testle okulların bu standarda uyup uymadığı kontrol edilirken, okul yönetimleri programın uygulanması ve içeriği aşamasında serbest bırakılacak. İlk önce Matematik, İngilizce, Fransızca, Biyoloji ve Fizik dallarında hazırlanacak olan standartlar kataloğu, Eyalet Eğitim Bakanları Konferansı Başkanı ve Hessen Eğitim Bakanı Karin Wolff’un (CDU) belirttiğine göre 2004/05 eğitim yılında yürürlüğe girecek.

Kamuoyunda yine sert tartışmalara neden olan Pisa–Araştırması’nın detaylı analizi, Almaya’daki öğrencilerin okuma ve matematik başta olmak üzere pozitif bilim dallarında diğer OECD–ülkelerindeki öğrencilere göre geri düzeyde olduğunu ortaya koymuştu. Ayrıca Almanya’da eğitimde ölçme ve değerlendirme hususunda çok farklı uygulamaların olduğunu ortaya çıkaran detaylı analiz, okullardaki yabancı öğrenci sayısının yüzde 20’yi geçmesi halinde bunun eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkilediğini de saptamıştı. M Asaf Uğur, Berlin

İsmail Kul / Frankfurt , 10.03.2003

Bölüm 7-

OECD'nin PISA Araştırmasıyla İlgili IG'nin Bildirisi , Yabancı kökenli çocuklar günah keçisi yapılmamalı www.initiativgruppe.de , Almanca'dan tercüme: Züheyir Sertkol

OECD'nin PISA Araştırmasıyla İlgili IG'nin Bildirisi

Yabancı kökenli çocuklar günah keçisi yapılmamalı

Diğer sanayii ülkelerinin hiçbirinde sosyal ve etnik köken, okul başarısı için Almanya'daki kadar belirleyici ol-mamıştır. Uluslararası karşılaştırmalı araştırma PISA'nın bu neticesi Initiativ-gruppe'ye (İnisiyatif grubuna) hiç de şaşırtıcı gelmedi. Çünkü IG, 30 yılı aşkın bir süredir göçmen ve sığınmacı çocukları için sosyal uyumu teşvik edici çalışmalar yapmakta olup, bu çalışmalar sürecinde yabancı kökenli çocukların eskiden olduğu gibi günü-müzde de ikici sınıf muamele görmek-te ve dışlanmakta olduklarını saptamıştır.

Aynı zamanda PISA araştırmasında Almanya'nın kötü sonuç almasına göçmen çocukların başarısızlıkları ve dersleri engellemeleri nedeniyle sevi-yeyi düşürmelerinin kamuoyunda yay-gın olarak gerekçe gösterilmesine şid-detle karşı çıkıyoruz. Eğer durum ger-çekten iddia edildiği gibi olsaydı o zaman aralarında çok az yabancı öğ-renci oranı bulunan liseli öğrencilerin daha iyi sonuç almaları gerekirdi. PISA araştırması iddia edilenin tam tersini kanıtlamaktadır.

Birçok göçmen çocuğunun okul yaşa-mına göreceli azuyumlu olmasının asıl sebebi nedir ve okuldaki başarı oran-ları nasıl arttırılabilir? Toplumumuz bu soruları yanıtlamayı başarabilecek mi? İçinde bulunduğumuz toplum modern, kültürlerarası ve etkin bir okul sistemi yaratabilir mi? IG, yalnız PISA Araş-tırmasıyla değil, tersine devamlı yeni korkunç haberlerle de gittikçe itibarı sarsılan "Alman Eğitim Sistemi" soru-nuyla ilgili dürüst bir tartışma yapılması gerektiği kanaatindedir.

Göçmen çocuklarının fırsat eşitliği yok denecek kadar azdır. Kısa bir süre öncesine dek Bavyera'da ayrımcı bir sistem olan „iki dilli sınıflar“ mevcuttu. „iki dilli sınıflara“ dayalı ayrımcı sistem „misafir işçi“ annebaba kuşağının alt tabakadaki konumlarını çocuklarına devretmelerine neden olmuştur. Bu sistemin etkileri hala sürmektedir: Kötü Almanca, ya da yetersiz İngilizce bilgileriylemezun olamadan okuldan ayrılmak zorunda kalan öğrenciler, yok denecek kadar az öğrencinin Real-schule ve liseye geçişi başarabilmesi veya genel okul bilgilerinin kalifiye bir meslek öğrenimi için yetersiz olması v.b.

Okul sisteminde uygulanan bu şekil dışlama, o zamanlar egemen olan ya-bancılar politikasına paralel yürütölmekteydi „İki dilli sınıfların“ göçmenlerin ülkerine dönmelerine hizmet ettikleri açıkça gerekçe olarak gösterilmekteydi. Gerçekler ise çok daha farklıydı. Çünkü yetişmekte olan göçmen kuşakları temelli Almanya'da kaldılar. Uyum politikası ve kalifiye meslek öğrenimi uygulanacağına, mesleksiz kuşaklar yetiştirildi. Yabancı kökenli çocukların teşviki günümüzde de yetersiz uygulanmakta ya da zayıf kalmaktadır.

Uygulanan bu ayrımcı ve dışlayıcı poli-tikanın doğal sonucu olarak „Yaban-cılar“ kendilerini bu toplumun birer bireyi olarak hissedemediler. Eşit va-tandaş olarak tanınmadılar. Toplumsal ortama uygun olarak okulda da öğren-meyi olumsuz etkileyen dışlayıcı bir ortam hüküm sürmektedir

Kültürel farklılıklar sorun mu, zenginlik mi?

Alman okul sistemi salt adı gereği „Alman“ değil, uygulanan okul politika-sı gereği de yalnız “Almandır.” Alman-ya’daki okullar öğrencilerinin çok kül-türlü bileşimini yatsıtmaktadırlar. Çok sayıda dil ve kültürün varlığı, öğrenim için ek bir zenginlik olarak okul sistemi-ne giriş olanağı bulamamaktadır. Ders planları tek kültürlü, Alman çoğunluk toplumuna göre düzenlenmiş olup perspektif değişikliğine izin vermemektedirler. Aynı durum öğretmenlerin bi-leşimi için de geçerlidir. Örneğin baş-örtülü öğretmenler reddedilmek ve göreve alınmamaktadır.

Münih Okul ve Kültür Dairesi’nin tali-matı gereğince Gregor Sterzenbach ve Alois Moosmüller tarafından yapılan „Okulda kültür ilişkisi – kültür çatış-ması“ konulu araştırmanın da göster-diği gibi öğretmenler birçokkültür farklı-lıklarını ya algılayamamakta ya da bunları kolayca görmezlikten gelmek-tedirler. Çoğunlukla diğertoplumsal normları gerici bulup, bu değerleri ya reddetmekte ya da aşağı görmekte-dirler. Bu gelişmenin sonucuolarak ya-bancılıktan kaynaklanan davranışlar (değer yargıları, söze veya be-dene dayalı iletişim biçimleri, davranış örnekleri) yanlış anlaşıldığından veya yanlış yorumlandığından ikide bir öğretmen öğrenci veli arasında ger-ginlikler olmaktadır:

- Toplumsal ve aile sistemlerinin yansıması sonucu otoriter ders veren diğer ülkelerin öğretmenleri-nin metotları hiç sorgulanmayıp, saygın kişiler olarak itibar görürken, Alman öğretmenlerin liberal göz-ken ders verme şekilleri buna alış-mamış olan öğrencilerde sık sık disiplin sorunlarına yol açmaktadır. Göçmen çocuklarından kendi ken-dilerini kontrol etmelerini (yani öğ-renilen dersin öğrenci tarafından kendi kendine tekrar edilmesini) beklemekle Alman öğretmenler, bu çocukların alışık olmadıkları bir istekte bulunmuş oluyorlar.
- Anne ve babaların eğitim şekli, ge-leneksel davranış biçimlerine da-yanmaktadır: Büyükleri saymak, cinsiyet ayrılığı, ailevi değerlere karşı saygı, aile kollektifinin birey olarak çocuktan önce gelmesi, Al-man kültürüne dayalı okul sistemini şaşkırtmaktadır. Örneğin kız çocuk-larının özgürlüğü, ev işinin aile bireyleri arasında dağılımı, ya da meslek seçimiyle ilgili talimatlar söz konusu olunca v.b.

Uyum perspektiflerinin geliştirilmesi

Çok yönlü uyuma yardımcı çalışma-larıyla (sosyalpedagojik öğrenim yar-dımları, kadınlar projesi, „Başka tür birokul – annebabalar Almanca öğre-niyor“, ev ödevlerine gönüllü yardım, Almanca kursları v.b.) IG, göçmenlere ve çocuklarına daha iyi bir eğitim fırsatı sağlamaya çalışmaktadır. IG’nin okul dışı öğrenim programlarına taleb-in gittikçe artması, ülkemize gelen azınlıkların uyuma ne kadar hazır olduklarını göstermektedir.

Bu sürece okul sistemini katmak da aynı ölçüde önemlidir. Kent Gençlik Dairesinin HIPPY ve IG tarafından sunulanve şu sıralarda Münih’te yedi okulda başarıyla uygulanmakta olan „Başka tür bir okul – annebabalar Almanca öğreniyor“ adlı pilot projeleri genişletilerek devam etmelidir. Çünkü annebabaların Almanca öğrenmeleri, soyutlanmalarını ortadan kaldırıp öğ-retmenlerle ilişkiye geçme cesaretlerini arttıracığından okulla daha iyi işbirliği yapmalarını sağlayacaktır.

Hem Alman hem de yabancı çocukların, IG'nin ev ödevlerine yardım programlarına ihtiyaçlarının gittikçe artması, birçok anne babanın çalışmak zorunda olması, yani zaman yetersiz-liği nedeniyle veya kendi öğrenim ye-tersizliklerinden dolayı tüm iyi niyet-lerine rağmen çocuklarına yardımcı ola-mamaları, "yarım günlük" okulun bu gibi velilerin ihtiyaçlarına cevap veremediğini göstermektedir. Özel teşvik programları olan ve ihtiyaca göre verilen teşvik dersleriyle öğreni-len konuların derinliğine inilebilen tam günlük okullar artık kaçınılmaz hale gelmiştir.

Gençleri, globalleşen hayat ve meslek dünyasına daha iyi hazırlayabilmek için okulların yabancı öğrencilerin geldikleri kültür ve dil kaynaklarını kullanmaları gerekmektedir. Eğer gü-nümüzde Bavyera liselerinde öğren-cileri Avrupa Birliği'ne hazırlamak amacıyla dört yabancı dil öğretiler-cekse, yabancı çocukların ana dille-rinin tanınip bu dillerin derse entegre edilme zamanı çoktan gelmiştir. Birçok göçmenin şikâyetçi olduğu hor görül-me ve reddedilme duygusu ortadan kaldırılmalıdır.

PİSA araştırmasıyla ilgili IG'nin geniş bildirisini istek halinde gön-derebiliriz. Bu konuda sorularınızın olması durumunda IG-Genel Mü-dürü Manfred Bosl'a baş vura-bilirsiniz. (Tel. 54 46 71 –58). IG pro-jelerine dair sorularınızın olması du-rumunda proje sorumlularıyla ilişki

**kurmanızı sağlayabiliriz.
www.initiativgruppe.de**

Almanca'dan tercüme: Züheyir Sertkol

<http://www.initiativgruppe.de/aktuell/pisa/pisa-kurz-tr-formatiert.doc>

Bölüm 8-

ALMANYA FEDERAL BAŞBAKANI GERHARD SCHRÖDER İLE HÜRRİYET GAZETESİ'NİN SÖYLEŞİSİ

Almanya Federal Başbakanı Gerhard Schröder'in, Hürriyet Gazetesi'nin Almanya baskısında geçtiğimiz günlerde yayımlanan söyleşisi şöyledir:

Soru: Sayın Başbakan, en son yapılan Futbol Dünya Kupasında, yarı finalde ve finalde Avrupa kıtasını temsil eden iki ülke Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti oldu. Sizce bu bir sinyal miydi? Türkiye'nin AB adaylık statüsü verilmesinde kişisel olarak yoğun bir angajman gösterdiniz. Son dönemlerdeki yasal reformlar da göz önünde tutulduğunda Türkiye'yi makul bir süre içinde AB'de görebilecek miyiz?

Gerhard Schröder: Futbolla ilgili olarak etraflı yorumlarda bulunmamak gerekir. Almanya ve Türkiye, Futbol Dünya Kupasında çok mükemmel bir futbol sergilediler. Bu yüzden de başarılı oldular. Ama Türkiye, sadece futbolda değil, diğer alanlarda da iyi yolda. Türkiye, AB'ye dönük reform paketini kabul ederek, çok önemli bir adım attı. İşte bu nedenle biz, AB'deki diğer ortaklarımızla birlikte, Helsinki Zirvesi'ndeki kararlar temelinde Türkiye'yi AB'ye yakınlaştırmak için elden gelen her türlü desteği vereceğiz.

Soru: Federal Dışişleri Bakanı Joschka Fischer, Türkiye'ye AB perspektifi sunulmama durumunda bunun, "tarihi bir aptallık" olacağını söyledi. Siz böyle bir tarihi saptamayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Schröder: Helsinki Kararları çok açık bir şekilde Türkiye'ye AB perspektifi sundu. Biz Türkiye'ye üyelik sürecinin başlaması için adaylık statüsü verdik. Tam üyelik görüşmelerinin başlaması için Kopenhag'da öngörülen politik kriterlerin yerine getirilmesi tüm aday ülkeler için ön koşuldur.

Soru: Türkiye, Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası açısından ne kadar önemlidir? 11 Eylülde yaşanan korkunç olaylar sonrası Türkiye'nin rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Schröder: Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası, Avrupa Birliği (AB) entegrasyonunun geliştirilmesi açısından merkezi bir rol oynamaktadır. 11 Eylül sonrası, ortak bir güvenlik ve savunma politikası daha da önem kazandı. Aday bir ülke olarak Türkiye, bu konuda zaten şimdiden önemli bir rol oynamaktadır. Ben Türkiye'nin bu alandaki sorumluluğunun bilincinde olduğundan eminim.

Soru: Almanya'ya Türk işgücü göçü geçen yıl 40 yılını doldurdu. Bu olgu ülkeniz açısından ne ifade etmektedir?

Schröder: Kadınli erkekli ilk Türk işçileri canlanan Alman ekonomisinin acil bir şekilde elemana ihtiyacı olduğu bir dönemde geldiler. Her iki tarafın da başlangıçta geçici olarak düşündükleri bu olgu 40 yılı aşkın bir süre kendisini kanıtlamış birbirlükte yaşamın bir tarihi haline geldi. İnsanların çoğu ailelerini yanlarına getirdiler. Bunların çoğu da artık burada kalmak istiyor. "Misafir" Türk toplumu burada ikamet eden kalıcı bir toplum haline geldi. Şunu özellikle vurgulamak isterim: Türkiye'den, tabii İtalya'dan, Yunanistan'dan, İspanya'dan,

Portekiz'den ve eski Yugoslavya'dan gelen bu insanlara biz çok teşekkür borçluyuz. Bu insanlar olmasaydı, Almanya bugünkü refah düzeyine ve Alman ekonomisi bugünkü konumuna gelmezdi. Ödedikleri vergiler ve sosyal sigorta primleri ile, tüketici olarak ve yatırımlarıyla bu insanlar ülkemizin refahına ve Almanya'nın bir yatırım ülkesi olarak kalmasına önemli katkıda bulunmaktalar. Ve dahası da var.

Soru: çoğu kendi işletmelerini kurup, işveren oldular.

Schröder: İşçi olarak gelen ve sonradan kendi işletmelerini kuran **Türkler** yalnız meslek eğitim ve işyeri yaratmakla kalmıyorlar. Yaratıcı fikirleri, sosyal ve kültürel kimlikleri ile ülkemizdeki rekabete canlılık getirmekte, hem de ülkemize zenginlik katmaktalar. Ülkelerüstü kooperasyonlarda onlar aynı zamanda bizim partnerimizdir. Bazıları başarılı işletmeleri ile toplumumuzda gerçekleşen uyumun sembolü haline gelmişlerdir.

Soru: Almanya'da yaşayan Türk toplumu ile kişisel ne gibi tecrübeleriniz oldu?

Schröder: Türk kökenli halk grubunun müzikleri, edebiyatları, sanatları ve kültürünün yanı sıra yiyecek ve içecekleriyle de toplumumuzda yer etmesinin tadını çıkarıyorum. Ama Türk toplumunun uyumuna paralel olarak özellikle Almanya'da yetişen nesille yoğun bir şekilde kültürlerarası diyalog gerektiğinden eminim. Birbirimize daha fazla yakınlık göstermeliyiz, varolan önyargıları ve farklılıkları veya benzerlikleri, ortak yönleri tanımak ve bunlara saygı göstermek için birbirimizi daha iyi tanımalıyız. Ülkemizde barış içinde yaşamak için bu önemli bir koşuldur. Bu alanda daha bazı engeller vardır. Tolerans ve medeni cesarete ihtiyacımız vardır, öbür yandan da çekincesiz bir şekilde uyum sağlama eğilimine ihtiyacımız vardır. Hükümet olarak biz gerekeni yaptık. Bu alanda Vatandaşlık Yasası'nı ve uyum önerileri içeren yeni Göç Yasası'nı düşünün. Bu alandaki politika için ben kişisel olarak ağırlığımı koydum ve bu tutumumu gelecekte de sürdüreceğim.

Soru: Bu ülkede 50 yılı aşkın yabancılar yaşamaktadır. Niçin ağırlıklı olarak son dönemlerde yabancıların uyumu gündeme getirilmektedir? Acaba uyum konusu yıllarca ciddiye mi alınmadı Almanya'da?

Schröder: Uyum geçmişte toplumumuzdaki çeşitli alanlarda yaşandı. Örneğin, federal hükümet, eyaletler, yerel makamlar, sendikalar, bazı yardım kuruluşları ve kiliseler ülkemizdeki göçmenlerin mesleki ve toplumsal uyumuna yıllardır önemli katkıda bulunmaktadırlar. Hiç şüphesiz bazı şeyler yapıldı, ama bu yeterli değildir. 90'lı yıllarda Almanya'ya yoğun bir göç yaşandı, ama o dönemdeki hükümet bu konuya sahip çıkmadı. Uyum politikasında yapılan hatalar ve eksiklikler uyum sorununun artmasına yol açtı.

Soru: Bu alanda bugün neler yapılmaktadır?

Schröder: Benim hükümetim için baştan beri bu alandaki hareketsizliğe son verip, eksiklikleri gidermek çoktan beri yaşanan gerçeklere karşı reaksiyon göstererek uyum ve göç gibi konuları tartışmak önemlidir. Bu yasama döneminin başında bazı koşulları yerine getiren göçmenlere Alman uyruğuna geçme hakkı vermek için Alman Vatandaşlık Yasası'nda reform yaptık. Bu yasa ile göçmenlerin ülkemizde hukuksal ve toplumsal kabulü önemli ölçüde

iyileştirildi, toplumdaki hava da. Bu değişiklikten beri 300 bin kişinin Alman uyruğuna geçmesi bu politikamızın kabul edildiğinin ve doğru olduğunun kanıtıdır. Aynı zamanda bu ülkemizde dönük duyguların açık bir ifadesidir.

Şunu da belirtmek isterim: Bilgisayar alanında uzmana gereksinim duyduğumuz için 2000 yılında "Yeşil Kart" uygulamasını hayata geçirdik. Bu girişim ekonomik işletmelerimize değerli katkıda bulundu. Şu ana kadar 12.500 kişi "Yeşil kart" yoluyla Almanya'ya geldi. Her "Yeşil Kart" sayesinde Almanya'da 2-3 kişiye istihdam yaratıldı.

Soru: Yeni Yabancılar Yasası'nı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Schröder: Biz modern bir Göç Yasası yaptık. İlk kez göç yasal bir şekilde düzenlendiği, Almanya'daki imkanlarımız da göz önünde bulundurularak göçü belirli bir şekilde sınırlandırdığı için bazı çevreler tarafından "tarihi" değerlendirmesinde bulunuldu. Örneğin, Almanya'nın ihtiyacı olan ve Alman ekonomisinin rekabet gücünü koruması için gereksinim duyulan kalifiye elemanların iş piyasasının ihtiyacına göre Almanya'ya gelme imkanı veriyor bu yasa. Aynı zamanda hangi koşullarla oturma izni verilmesini de içeriyor. Oturma izni ile ilgili düzenlemeler önemli ölçüde kolaylaştırılıyor, devletin bazı olanaklar sunması öngörülüyor, ama buna karşın Almanca, toplumun yapısı, Almanya'daki yasal düzen, Almanya'nın kültürü ve tarihini öğrenmek için düzenlenecek kurslara katılma mecburiyeti de getiriliyor bu yasa ile. İnsancıl ve toplumlararası hukuk yönünden de bu yasa ilerici bir konum arz etmektedir. İltica hakkına sahip insanlara oturma izni verilmesini kolaylaştırıyor, iltica davalarının sonuca bağlanmasını çabuklaştırıyor ve bu alanda istismarı engelliyor. Bu yasa ile toplumsal gerçeklere uygun bir şekilde ve ekonominin gereksinimlerini de göz önünde bulundurularak önemli bir reform yaptığımızı sanıyorum.

Soru: Alman İçişleri Bakanı Otto Schily, "en iyi uyum şekli asimilasyondur" dedi. Bu görüşü paylaşıyor musunuz?

Schröder: Göçmenlerin asimile olması ciddi bir şekilde kimse tarafından düşünülmemektedir. Ülkemizde yaşayan hiç kimsenin kendi kökenini inkar etmesine, kültürel ve dinsel kimliğinden vazgeçmesine gerek yoktur. Hangi kökenden olursa olsun, bizim anayasamız barış içinde birlikte yaşam temelinde herkes için din ve inanç özgürlüğü olanağı sağlamaktadır. Anayasamızdaki örneğin demokrasi, kadın-erkek eşitliği, devlet işlerinin din işlerinden ayrılması gibi bu temel değerlerin burada yaşayan yabancılar tarafından da kabul edilmesini ve bunlara saygı göstermelerini bekliyoruz. Dini emirler Almanya'da geçerli yasal düzenlemelerin üzerinde olamaz. Şayet bu alanda bir görüş birliği sağlanamazsa paralel toplumlar ve gettolar oluşması tehlikesi doğar ki, bu da ciddi sürtüşmelere yol açar. Bir toplumun bütünlüğü ortak değer ve ölçüler ışığında politik olarak belirlenmelidir. Ülkemizde yaşayan insanlar bilmelidirler ki, Federal Meclis ile Eyaletler Meclisi'nde kabul edilen yasalar bu ülkedeki herkes için geçerlidir.

Soru: Tüm bunların anlaşılması için iyi derecede Almanca bilmek gerekiyor mu?

Schröder: Kesinlikle. Toplumumuzda başarılı bir uyum için yeterli derecede Almanca bilmek kaçınılmazdır. Biz politikamızla uyuma eğilim isteğinin doğması ve gelişmesi için katkıda bulduk. Burada sürekli olarak yaşamak isteyen yabancılar kendi çıkarları açısından da Almanca öğrenmek istemelidirler. Ancak bu durumda sosyal ve kültürel alanda kendilerini

ifade etme şansı bulabilirler. Şunu dürüst bir şekilde söylemek isterim ki, sürekli olarak burada yaşamak isteyen birinin Almanca öğrenmekten feragat etmek isteyeceğini düşünemiyorum.

Soru: Yabancı çocukların, özellikle de Türk çocukların eğitim durumu için acısı. PISA Araştırması da bunu ortaya koydu. Bu çocukların durumunun iyileştirmesi için Alman hükümeti ne yapmaktadır?

Schröder: Birincisi; Ülkemizde yaşayan yabancı çocuk ve gençlerin eğitim alanındaki endişelerini çok ciddiye alıyorum. Gerçekten de, PISA Araştırması göçmen ailelerin çocuklarının özellikle orta ve yüksek öğrenim kurumlarına gitme şanslarının benim arzu ettiğim düzeyde olmadığını ortaya koymuştur. Bu alandaki dezavantajların giderilmesi için mümkün mertebe bu çocuk ve gençler yeteneklerine göre desteklenmelidir. Ama ne yazık ki, yarım gün okullarda bu genelde her zaman mümkün olmuyor. İşte bu yüzden Federal Hükümet tam gün okul sayısının artırılması için eyaletlere önümüzde yıllarda 4 milyar Euro parasal destek vermeyi kararlaştırmıştır. Özellikle dil öğrenmenin desteklenmesi için tam gün okullar önemlidir.

Soru: Acaba yabancı aileler yeteri kadar aydınlatılmamakta mıdır?

Schröder: Ne yazık ki, özellikle pratik ve teoriye dönük meslek eğitiminin önemi yabancı aileler tarafından Alman aileler kadar bilinmemektedir. Bu nedenle federal hükümet yabancı gençlerin ağırlıklı olarak meslek eğitimi yapmaları için bazı projeleri ve girişimleri hayata geçirdi. Bu girişimlerden biri de, "Yabancı İşletmelerde Meslek Eğitimi Koordinasyon Merkezi"dir (KAUSA). Burada yabancı işverenlere meslek eğitim imkanı ve şansı hakkında aydınlatıcı bilgiler verilmekte ve daha fazla gence meslek eğitimi yapma imkanı sağlanması için çaba gösterilmektedir. Bunun dışında geçen yıl özel desteğe gereken grupların meslek eğitim yapmalarını desteklemek için yeni bir program başlattık. Bu programın amacı kendi başlarına meslek eğitim yeri bulamayan gençlere yardımcı olmaktır. Federal Hükümet bu program için 2005 yılına kadar 53 milyon Euro ayırmıştır. Tabii bu programın önemli bir amacı da, yabancı gençlere meslek eğitimi olanağı ve daha sonra da bir işyeri bulma imkanı sağlamaktır. Yani politik olarak birşeyler yapılmaktadır. Eğitim ve nitelik kazanma yoluyla toplumsal yaşamda yer alabilmek için aileler de, gençler de yoğun angajman göstermektedir. Şunu söylemek zorundayım: kolay olmayan koşullar altında gençlerin hem eğitim, hem de meslek eğitimi ile kendi geleceklerinin peşine düşmelerini saygıyla karşılıyorum.

Soru: İşsizlik başta Türkler olmak üzere yabancılar arasında çok yüksek. Sosyal politik olarak bunun altından kalkılabilir mi? Bu durum nasıl iyileştirilebilir? Hükümet olarak bu alanda neler yapmaktasınız?

Schröder: 2001 yılı eylül ayında yapılan analizlere göre işsiz yabancıların yüzde 77'sinin meslek eğitimi yoktur. Türklerle ilgili olarak bu alanda kesin rakamlar yoktur. Ama şu bir gerçek ki, yabancılar arasındaki işsizliğin yüksek olmasında meslek sahibi olunmaması önemli bir etken. Bunu değiştirmemiz gerekir. İşsiz sayısının azaltılması bu hükümetin en önemli görevleri arasındadır. Bu Almanlar için olduğu gibi burada sürekli olarak yaşayan yabancılar için de geçerlidir. Bu nedenle hükümet özellikle uzun süreli işsizleri yeniden iş hayatına kazandırmak için "Job-AQTIV Yasası"nı devreye sokmuştur. Bu yasanın özü işsizlere danışmanlık ve arbuluculuk hizmeti vermektir. Bundan sonra daha işsiz kalınır

kalınmaz, bu insanların başka bir alanda meslek edinme şansları araştırılacak ve desteklenecek. Bu arada kişilere dönük projeler de üretilecek. Bu yasa özellikle Almanya'da yaşayan yabancıların işine daha çok yarayacak. Ama şu da bir gerçek ki, iş piyasasında ancak kalifiye olanların daha fazla şansı vardır.

Soru: Genel başkanlığınızı yaptığınız Sosyal Demokrat Parti (SPD) Almanya'da yaşayan Türklerle ilişkilerini, Türk kökenli Almanların oluşturduğu "Yeni Yerliler" (Neue Inlander) aracılığıyla yoğunlaştırmak istiyor. Bu girişimden beklentiniz nedir?

Schröder: "Yeni Yerliler" girişimi SPD'nin seçim kampanyasını desteklemek amacıyla oluşturulmuştur. Bunda yer alan kişiler toplumumuzun önemli bir parçasıdır. Yalnız uyumdan bahsetmeyip, bunu uygulamalıyız da. Bu uygulamada politik katılım da vardır. "Yeni Yerliler" in politikaya katılması hepimizin yararına. Tabii bu politik katılım SPD'de gerçekleşirse, buna daha çok sevinirim.

Soru: Almanya'da 300 binin üzerinde Türk kökenli Alman seçmenin bulunduğundan hareket edilmekte. Bu seçmenler oylarını niçin sizin partinize vermeli?

Schröder: SPD, Alman toplumunun bütünlüğünü korumaya dönük politikalar üreten tek partidir. Bu durum kültürel sınırların ilerisine gidilmesi için de geçerlidir. Yeni Vatandaşlık yasası ve Göç Yasası ile hem göçü, hem de uyumu yeniden düzenledik ve ülkemizde yaşayan yabancı kökenli insanların da konumlarını belirgin bir şekilde iyileştirdik. Muhafazakar kanat artık gerçeklerle ilgisi olmayan eski ideolojilere sarılırken, biz bu insanları aynı gemiye aldık. Biz, geleneksel olarak dünyaya açık ve toleranslı bir partiyiz. Başkaları Almanya'nın göçe ihtiyacı olduğu gerçeğini kabul etmekte yıllardır güçlük çekerken, biz bu düşünceyi değiştirdik. İşte tüm bunlar SPD'yi seçmek için önemli ve yeterli nedenlerdir.

Soru: Göç Yasası tartışmaları hala devam etmekte. Muhalefet göçmenlerin sırtından oy kazanmayı hedefliyor. Bu tehlikeli bir oyun değil midir? Böyle bir tutum Almanya'da yerli ve yabancılar arasında barış içinde birlikte yaşamı tehlikeye sokmaz mı?

Schröder: Göçün yönlendirilmesiyle ilgili bir tartışmadan kaçınmıyorum da, çekinmiyorum da. Göç Yasa'mız en iyi kozumuzdur. Alınana önlemler toplumumuzda Almanlar ile yabancıların en iyi şekilde birlikte yaşamaları için en iyi yanıttır. Bir şey daha söylememe izin verin: Tüm toplumsal gruplar, ekonomik kuruluşlar, sendikalar, kiliseler ve sosyal kurumlar bizim yaşamıza destek vermektedir. Bu nedenle bizim tartışmalarımız yasanın içeriğine dönük olacaktır. Biz bu konunun Almanlar arasında korku yaratıp, yabancılardan uzaklaşmaları için istismar edilmesine izin vermeyeceğiz. Herkes bu alandaki sorumluluğunun bilincinde olmalıdır.

http://www.germanembassyank.com/tr/press/bulten/2002/3060_27082002.html

Bölüm 9-

Almanya göç ülkesi oluyor

2. Dünya Savaşı'nın yıkıntılarında kurtulmak için başta Türkiye olmak üzere pek çok ülkeden 1960'lı yılların başından itibaren iş gücü alan Almanya artık akıllı beyinlere, kalıcı göçmenlere kapısını açıyor. Mart ayında çok sert geçen tartışmaların ardından parlamentonun her iki kanadından geçen göç yasası 1 Ocak 2003'ten itibaren yürürlüğe giriyor.

Yasanın yürürlüğe girmesiyle Almanya da, ABD, Kanada ve Avustralya gibi her yıl belli oranlarda göç alan ülkeler sınıfına katılacak. Yeni göç yasası her ne kadar bu ülkedeki 2,5 milyon Türk için çok fazla bir getiri sağlamasa da, bazı yönlerden onlar da olumlu bir şekilde etkilenecekler.

Başbakan Gerhard Schröder'in Vatandaşlık Yasası ile Vergi ve Emeklilik Yasası'yla birlikte en önemli yasa olarak saydığı Göç Yasası, son yıllarda Almanya'nın gündemini meşgul eden konuların başında geliyordu.

7 milyondan fazla yabancıyı topraklarında barındıran Almanya, hem mevcutlarını topluma entegre etmek, hem de gittikçe yaşlanan ve eriyen nüfusa dinamizm kazandırmak amacıyla geçtiğimiz yıl başından itibaren hızlı bir çözüm bulma sürecine girdi. Bu amaçla eski Federal Parlamento Başkanı Hıristiyan Demokrat Rita Süßmuth başkanlığında oluşturulan ve aralarında Öger Tur'un sahibi Vural Öger'in de bulunduğu 21 kişilik Göç Komisyonu, parlamentoya sunulmak üzere bir rapor hazırladı. Sosyal Demokrat-Yeşiller koalisyonundaki hükümete 4 Temmuz 2001'de sunulan raporu yeniden ele alan İçişleri Bakanı Otto Schily, raporun son halini 3 Ağustos'da kamuoyuna duyurdu.

Muhalefet partilerinin de ağırlıklı olarak görüşlerini yansıtmasına rağmen göç yasa tasarısı, 22 Eylül 2002'de seçimlerin yapılacak olmasından dolayı hızla seçim malzemesi olarak kullanılmaya başlandı. Fakat 11 Eylül terör saldırısından sonra bir süre gündemden düşen tasarı, iktidardaki SPD ve Yeşiller partilerinin tüm konularda uzlaşmalarıyla yeniden gündeme oturdu. 7 Kasım'da Bakanlar Kurulu'ndan geçirilen yasa tasarısı, Almanya Federal Meclisi'nin de tarihinde ilk kez gündeme getirildi. İktidar ve muhalefet partileri arasında sert tartışmalara sahne olan tasarı aynı şekilde Eyaletler Meclisi'nde de polemiklere yol açtı.

Fakat yasa tasarısı tüm sert tartışmalara rağmen 1 Mart 2002'de Federal Meclis'te, 22 Mart 2002'de de Eyaletler Meclisi'nden geçti. Cumhurbaşkanı'nın onaylayacağı tasarı 1 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe girecek.

Türlklere fazla birşey getirmiyor

Hala Almanya Cumhurbaşkanı Johannes Rau'nun önünde bulunan Göç Yasası, yabancılara, özellikle de Türlklere önemli bir yenilik getirmiyor. Türlklerin, Almanya'da yaşayan diğler yabancılarla birlikte yasadaki en fazla faydalanabilecekleri konu, devletin ülkede 6 yıldan daha az yaşayan yabancılara sunacağı uyum kursları olacak. Uyum kurslarına katılacak yabancılara 630 saat süreyle Almanca, Almanya'nın tarihi, toplumsal yapısı ve hukuk sistemi hakkında bilgi verilecek. Kurslara katılıp başarılı olanlar, 8 yıl yerine 7 yıl sonra Alman vatandaşı olabilecek. Kurs masraflarını Federal hükümet ile eyalet hükümetleri yarı yarıya üstlenecek. Aile birleşimi kapsamında Almanya'ya getirilecek yabancı çocukların yaş sınırı da 16'dan 12'ye düşürülecek. Siyasi ilticacılar ve kalifiye yabancılara çocukları için bu yaş sınırı 18 olacak. Almanca'yı iyi bildiklerini ispatlamaları durumunda 12 yaşından büyük çocuklar da bu haktan faydalanabilecek.

Almanya'da yaşayan Türlklerin büyük bölümünün, çocuklarını eğitim için uzun süre Türkiye'ye göndermeleri nedeniyle bu uygulamanın Türlkleri olumsuz etkilemesi

bekleniyor. Cumhurbaşkanı Rau'nun imzalaması durumunda 2003 yılından itibaren geçerli olacak yeni yasa ile 1973 yılında yabancı işgücü alımının durdurulması konusunda getirilen yasak kalkmayacak, ancak hafifletilecek.

Federal Çalışma Dairesi, istihdam piyasasının durumuna göre ülkeye ne kadar yabancı işgücü alınması konusunda karar verecek, ancak kalifiye yabancılara, ayrıca AB ülkeleri ya da aday ülkelerden gelecek yabancılara öncelik verilecek.

Yeni yasa ile oturma izinlerindeki karmaşık statüler de kaldırılarak, "sürelili oturma izni" ve "süresiz yerleşim hakkı" izinleri getirilecek. Almanya'da iş yapmak isteyen yabancılara, 1 milyon euro sermaye göstermeleri ve en az 10 kişiyi istihdam edeceklerini ispatlamaları durumunda oturma ve çalışma izni verilecek. Mültecilere ve ilticacılara 3 yıllık sürelili oturma izni verilecek ve bu süre sonunda durumları yeniden incelenecek.

Yeni yasa ile birlikte, Almanya'da üniversite bitiren yabancı öğrenciler de ülkelere dönmek zorunda kalmayıp burada çalışabilecek. Yabancı öğrencilere bugüne kadar Almanya'da çalışma izni verilmiyordu.

Neden göç almak zorunda?

Tüm istatistik ve araştırmalar Almanya'nın hızla yaşlandığını, her yıl 200 bin göç olsa bile nüfusunun düşeceğini ve eriyeceğini gösteriyor. 1961 yılında kadın başına ortalama olarak 2,45 doğum gerçekleşirken, bu sayı 2000 yılında 1,36'ya düştü. Aynı şekilde 1960/62 yıllarında ortalama ömür süresi erkeklerde 66,86 kadınlarda 72,39 yıl iken, bu sayı 1997/99 yıllarında erkeklerde 74,78'e kadınlarda 80,72 yıla yükseldi.

Yapılan tahminlere göre de hiç göç almaması durumunda önümüzdeki 50 yıl içinde Almanya nüfusunun 59 milyon olacağını gösteriyor. Her yıl 200 bin kişilik göç alması durumunda bile bu rakam 70 milyon olacak. Fakat nüfus daha da yaşlanmış olacak. Çalışma yaşında olanların genel nüfustaki oranı gittikçe azalırken, emeklilik yaşındakilerin oranı da önümüzdeki 50 yıl içinde hemen hemen ikiye katlanacak. Bugünkü hayat standardını ve sosyal güvenlik sistemini aksatmadan ayakta tutmanın tek yolu ise gerçekçi bir göç politikasının uygulanması olarak görülüyor.

Schröder:

Göç'e karşı çıkanlar kendilerini toplumdaki dışlıyor

Göç yasa tasarısına karşı çıkanları sert bir şekilde eleştiren Başbakan Gerhard Schröder, reforma karşı çıkanların, kendilerini toplumdaki dışladıklarını söylüyor. Nisan ayı başında başkanı olduğu Sosyal Demokrat Parti'nin (SPD) teşkilatlarına ve SPD milletvekillerine gönderdiği açık mektupta, tartışmalı şekilde Federal Eyalet Temsilcileri Meclisi'nde (Bundesrat) kabul edilen Göç Yasası'nı savunan Schröder bunun Almanya için tarihi bir adım olduğunu belirtiyor.

Merkel:

Göçü, çamur savaşına dönüştürmeyeceğiz

Türklere karşı sert tutumuyla bilinen Hıristiyan Demokrat Birlik Partisi (CDU) Genel Başkanı Angela Merkel, Bunte dergisine yaptığı açıklamada, göç konusunu seçim mücadelesinde bir "çamur savaşına" dönüştürmeyecekleri konusunda söz verdi. Merkel, "Bu konuda ben kendi adıma ve başbakan adayımız Edmund Stoiber adına söz veriyorum" dedi.

Türklerin dinlerini değiştirmelerini istemediklerini fakat Almanya'nın Hıristiyan bir kültüre sahip olduğunu, Türklere buna uymaları gerektiğini söylemişti. Türk ve Yahudilerin, Almanya'da yaşayan iki toplum olduklarına işaret eden Merkel, Yahudilerin Almanca konuştuklarını, fakat Türklerin bunu sağlayamadıklarını da iddia etmişti.

Merkel, Türkiye'nin AB'ye girmesine de sert tepki göstermiş ve 'İstanbul'da bir kilise açmayı deneyin.' demişti.

Türk çocuklarının eğitim çıkmazı

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) 32 ülkede okulların eğitim ve karşılaştırmalı olarak ölçtüğü **Pisa araştırması** Almanya'daki eğitim sisteminin adaletsizliğini ortaya koydu. Toplam 250 bin öğrencinin aynı test sorularına tabi tutulduğu bu araştırmada; okuma ve okunan metni anlamada Alman öğrenciler 25. sırayı; temel matematik eğitiminde 22. sırayı; doğa bilimlerinde ise 23. sırayı elde ettiler. Uzmanlara göre bu araştırma, genel anlamda Alman eğitim sistemi ve kurumlarının adaletsizliğini gözler önüne sermek açısından önemli bulunuyor. Çocukların sosyal kökeninin hiçbir endüstri ülkesinde Almanya'da olduğu kadar belirleyici unsur olmadığını belirten uzmanlar, üst katmanlardan gelen çocukların liseyi bitirme şansının, alt katmanlardan gelenlere göre dört kat fazla olduğunu belirtiyorlar.

Bavyera Başbakanı ve geleceğin Almanya başbakan adayı Edmund Stoiber'in başını çektiği bir grup politikacı, Almanya'nın bu kadar kötü sonuçlar almasını, Almanya'da sayıca çok olan Türk çocuklarının yeteri kadar Almanca bilmemelerinden kaynaklandığını öne sürüyor.

Norveç, İsveç ve İsviçre gibi ülkelerde ana okullarına büyük teşvik yatırımları olduğunu belirten uzmanlar, bu ülkelerde tam gün okul hizmeti ve ek dil dersleri sunulduğunu öne sürüyorlar. OECD rakamlarına göre Almanya, çocukların temel eğitime ayrılan bütçe kaynakları açısından örgüt ortalamasının altında bulunuyor. 2001'de Almanya'nın milli gelirinden eğitime ayırdığı pay yüzde 4,6 iken, OECD ülkelerinde yüzde 5,3 olarak gerçekleşti.

Uzmanlara göre Türk çocuklarının daha başarılı olabilmeleri için; var olan haksız ve eleyici okul sisteminin değiştirilmesi, haksızlık ve eleyicilik yönlerinin en aza indirgenmesi, çocukların ana okullarında ilk öğretim kurumlarına daha iyi hazırlanmaları, yarım günlük okuldan tam günlük okula geçilmesi, eğitime daha fazla kaynak ayrılması, öğretmenlerin daha iyi eğitilmesi, ana-babaların okula daha iyi entegre edilmeleri gerekiyor.

3 milyon Alman göç etti

Alman yasalarının kan bağına büyük bir önem vermesinden dolayı Doğu Bloku'nun çökmesiyle birlikte yaklaşık 2 milyon 800 bin Alman asıllı, Doğu Avrupa ve Rusya'dan Almanya'ya göç etti. Almanya'ya gelen Alman göçmenler derhal 16 eyalete dağıtılırken, gerekli soruşturmalardan sonra bunlara her türlü yardımda bulunuluyor.

Bu arada Almanya haziran 2001'den itibaren Nazi soykırımından sağ kurtulan Yahudilere 4.4 milyar dolarlık tazminatı da ödemeye başladı. Bu paralar katliamdan sağ kurtulan yaklaşık 1,2 milyon Yahudi'ye veriliyor.

Almanlar göç yasasını destekliyor

22 Eylül'de yapılacak olan seçimlerde en önemli seçim malzemesi olarak kullanılacağı şimdiden belli olan göç yasasına Almanların çoğunluğu olumlu bakıyor. Ülkenin önde gelen iş adamları, sendikaları ve kilise gruplarının desteklediği yeni göç yasasıyla ilgili olarak ARD televizyonunun martta yaptığı kamuoyu araştırmasına göre Almanların yüzde 51'i de göç yasasını destekliyor. Almanların yüzde 30'u ise yasanın aleyhinde görüş belirtti.

Göç yasası, beklenenin aksine muhalefet partilerine desteği de artırmadı. Ülke genelinde yapılan araştırmaya göre seçim barometresinde mart ayının son haftasında yüzde 41 oy oranı olan muhalefetteki Birlik partileri, (CDU/CSU) yüzde 40'a geriledi, ancak ilk sıradaki yerini korudu. İktidar partileri Sosyal Demokrat Parti ve Birlik 90/Yeşiller, yüzde 34 ve 6

oranlarını korudu. Birlik partilerinin başbakan adayı Edmund Stoiber yüzde 1 oy kaybına uğrayarak, yüzde 31'e gerilerken, Başbakan Gerhard Schröder'in yüzde 41 olan oy oranında değişme olmadı.

**Zaman Gazetesi dış haberler redaktörü.*

Cumali Önal

http://www.europavision.net/2002_07/Analiz/cumali_onal.htm

Bölüm 9-

IG-InitiativGruppe Interkulturelle Begegnung Und Bildung e.V

IG'nin OECD'in PISA arastirmasi hakkindaki bildirisi (PISA = Programme for international Student Assessment; öğrenci basarilarinin karsilastirilmesi)

I. PISA-Arastirmasi köklü bir düşünce degisikligini zorunlu kiliyorUluslararası arastirma PISA'nin sonuçlari Almanya Federal Cumhuriyeti eğitim sistemi hakkında etraflı düşünmeyi gerekli kiliyor.

Kriz uzun süredir özellikle büyük kentlerin okullarında doruk noktasına ulaşmış ve her yerde okul sistemiyle ilgili hosnutsuzluk kaydedilmiştir: okul bürokrasisi bozguna uğramış, öğretmen ve veliler kendilerini çaresiz hissetmekte.

Okul, öğrencilerde bıkınlık ve isteksizlik yaratmaktadır.

Almanya'daki öğrencilerin basari oranlarının diğer Avrupa ülkeleri öğrencilerinin ortalama basari oranlarının çok altında olmasının tespit edilmiş olması, aslında pek sasirtici degil.Bu nedenle şimdi su soruya cevap vermek gerekiyor:Diğer ülkeler, Almanya Federal Cumhuriyeti'nden neyidaha iyi yapıyor?

30 yili askin bir süredir göçmen ve sığınmaci çocuklarına yönelik sosyaluyum çalışması yapmakta olan İnsiyatif Grubuna göre asil sasirtici ve dikkat çekici durum, sosyal ve etnik kökenin diğer hiçbir sanayi ülkesinde Almanya'daki kadar okul basarisini etkileyen bir faktör olmamasıdır.IG iste tam bu nedenle yabancı kökenli çocukların okulda ikinci sınıf muamele görmelerine son verilmesini taleptmektedir. Almanya Federal Cumhuriyeti gibi demokratik bir yapıya sahip bir ülkede

sosyal kökenin okul basarisında belirleyici olması kabul edilemez. Almanya'daki okul sisteminin modern, kültürler arası ve verimli olabilmesi için diğer Avrupa ülkelerinin başarılı öğrenim metotları, öğretmen yetistirme standartları

ve okul yapıları örnek alınmalıdır.

II. Yabancı kökenli çocuklar günah keçisi yapılmamalıdır PISA-Arastirmasının sonuçları, IG'nin okul sistemimizde yabancı kökenli çocukların ikinci sınıf muamele görmeleri ve dışlanma politikasına tabii tutulduklarına dair uzun yıllardır edindiği deneyim ve izlenimlerini haklı çıkarmaktadır. Bu konudaki rakamlar ortadadır: Münih'te yabancı kökenli çocuklardan tesvik okuluna (Förderschule) ve ortaokula (Hauptschule) gidenlerin sayısı, Alman öğrencilere oranla asiri yüksek, liseye (Gymnasium) gidenlerinin sayısı ise çok düşüktür. Bu gerçek, onlarca yıldır hemen hemen hiç degismeden devam etmektedir.

IG PISA'ya yönelik bildirisinde, göçmen çocuklarının okul sistemimizdeki seviye düşüklüğünü ve okul durumlarının nasıl düzeltilebileceğini açıklamaya çalışmaktadır.

Aynı zamanda PISA arastirmasında Almanya'nın kötü sonuç almasına göçmen çocukların basarisizlikleri ve dersleri engellemeleri nedeniyle seviyeyi düşürmelerinin kamuoyunda yaygın olarak gerekçe gösterilmesine siddetle karsi çıkıyoruz. Eger durum gerçekten iddia edildiği gibi olsaydı o zaman aralarında çok az yabancı öğrenci oranı bulunan liseli öğrencilerin daha iyi sonuç almaları

gerekirdi. PISA-arastirmasi iddia edilenin tam tersini kanitlamaktadır. Genel olarak pesin ve tek taraflı suçlamalardan kaçınılmalıdır. PISA-arastirmasi aynı zamanda ortaya çıkardığı sonuçlar itibariyle eleştirilerinde haklı oldukları görülen çalışkan ve aktif pedagoğlar için hem bir meydan okuma, hem de bir fırsattır. Öğrenim

2

sistemimizin kötü sonuçlar almasının nedenleri çok yönlüdür. İG, tüm katılanların ortak çalışmasıyla daha iyi bir okul sisteminin yaratılması için içeriksel ve dürüst bir tartışmanın yapılmasından yanadır. Modern bilim ve bilgi toplumunda okul ve meslekî öğrenim kalitesi öncelikli olmalıdır.

III. Nedenler

Okullar, öğrencilerin büyük çoğunluğu için neden çekiciliğini yitirmiştir? Almanya'daki öğrenciler neden kitap okumayı sevmemektedirler? Neden çok sayıda çocuk okula gitmek istememektedir? Nasıl oluyor da okula gitmek istememe duygusu Almanya'da diğer ülkelerden daha fazla oluyor? Neden yabancı kökenli çocukların okuldaki uyumu diğer ülkelere göre daha azdır? Çocukların başarı oranı neden bu kadar düşüktür?

1

- Özellikle Bavyera Eyaleti, yabancı öğrencilerin okul eğitimi konusunda pek başarılı bir geçmiş sergilememektedir. Bavyera eğitim bürokrasisi yıllar boyunca Türkiye, İtalya ve eski Yugoslavya'dan gelen öğrencilere yönelik dışlayıcı bir okul politikası uygulamıştır. „İki dilli sınıflara“ dayalı ayrımcı sistem „misafir işçi“ anne baba kusajının

alt tabakadaki konumlarını çocuklarına devretmelerine neden olmuştur. Bu sistemin etkileri hala sürmektedir: Kötü Almanca, ya da yetersiz İngilizce bilgileriyle mezun olmadan okuldan ayrılmak zorunda kalan öğrenciler, yok denecek kadar az öğrencinin Realschule ve liseye geçişi becerebilmesi veya genel okul bilgilerinin kalifiye bir meslek öğrenimi için yetersiz olması v.b.

2- Okul sisteminde uygulanan bu şekilde dışlama, o zamanlar egemen olan ve Almanya'nın göçmen ülkesi olmadığını iddia eden yabancılar politikasına paralel yürütülmekteydi. „İki dilli sınıfların“ göçmenleri n. ülkesine dönmelerine hizmet ettikleri açıkça gerekçe olarak gösterilmekteydi. Ama gerçek durum hiç de öyle olmadı. Yetismekte olan göçmen kısımları temelli Almanya'da kaldı. Uyum politikasına ve kalifiye meslek öğrenimine ağırlık verileceğine günümüzün iş piyasasında hemen hemen hiç bir işe yaramayan mesleksiz kısımlar yetistirildi.

3- 50'li yıllarda uygulanan işçi getirme politikasının başlangıcından itibaren göçmen sayısı devamlı arttı. Burada çalışan işçiler ailelerini yanlarına getirdi, ya da Almanya'da yeni aileler kuruldu. Okullardaki yabancı kökenli öğrenci oranı yıldan yıla arttı. Bu gelişme karşısında

okul politikası doğru sonuçları çıkarmadı. Yabancı kökenli çocukların tesviki yetersiz ve zayıf kaldı. PISA araştırmasının da onayladığı gibi göçmen çocuklarının yükselme şansları düşük düzeyde kalmaktadır.

4- Uygulanan bu ayrımcı ve dışlayıcı politikanın doğal sonucu olarak „yabancılar“ kendilerini bu toplumun bireyi

olarak hissetmediler, esit vatandas olarak taninmadilar. Sosyal uyumsuzluk çocuklara da yansidi. Toplumsal ortama uygun olarak okulda da öğrenmeyi olumsuz etkileyen dislayici bir atmosfer egemendir. Duygusal etkenlerin dil öğrenimini belirleyici sekilde etkiledigi dil bilimsel arastirmalardan da bilinmektedir.

Asagi görülme ve reddedilme duygusu, Almanca öğrenmede engelleyici rol oynamakta, dili öğrenme arzusunu köreltmektedir. Halbuki Alman dilinin iyi öğrenilmesi, genel okul bilgilerini öğrenmede temel önkosuldur.

5- Alman okul sistemi salt adi geregi „Alman“ degil, uygulanan okul politikasi geregi de yalnız “Almandir.”

Almanya'daki okullar, öğrencilerinin çok kültürlü bilesimini yatsimaktadirlar. Çok sayıda dil ve kültürün varligi, ek bir zenginlik olarak öğrenim sistemine giris olanagi bulamamaktadır. Yabancı öğrencilerle iletisim, bu çocukların ait olduklari kültürel degerlerin yok sayilmasi seklinde kendini göster-

3
mektedir. Ders planlari tek kültürlü, Alman çoğunluk toplumuna göre düzenlenmis olup perspektif degisikligine izin vermemektedirler. Ayni durum öğretmenlerin bilesimi için de geçerlidir. Resmen öğretmenlik eğitimi almis olmasina ragmen basörtülü olduğundan

Baden-Württemberg Eyaletince öğretmenlik hizmetine alinmayan öğretmen örneğinde olduğu gibi. Münih Okul ve Kültür Dairesi'nin talimati gereginde Gregor Sterzenbach ve Alois Moosmüller tarafindanyapılan „Okulda kültür iliskisi – kültür çatismasi“ konulu arastirmanin da gösterdiği

gibi kültürel farklıliklar ya algılanmamakta ya da yok sayılmaktadır. Farkli toplumsal normlar, çoğunlukla gerici olarak degerlendirilmektedir. Bu gelismenin sonucu olarak yabancı kültürden kaynaklanan düşünce ve davranislar reddedilmekte veya asagi görülmektedir.

Peki hangi farklıliklar kastedilmektedir?

- Birçok ülkede eğitim ve öğretim, anne-babanin degil, devletin sorumlulugu

altındadır. Bu husus, göçmen anne-babaların okul sorunlarında yetkin olmamaları da göz önüne alindığında velilerin okul hayatına az katiliminin temel nedeni olarak karsimiza çikiyor.

- Diğer ülkelerde öğretmenlerin toplumsal

itibari yüksek olup, saygi görmekte dirler.

Ayni durum Almanya için iddia edilemez. Diğer ülkelerdeki ders verme sekli otoriter ve öğretmenin tahta önünde sinifa ders anlatmasi seklinde olduğundan Alman öğretmenlerin liberal gözüken ders verme şekilleri buna alismamis olan öğrencilerde sik sik disiplin sorunlarına yol açmaktadır.

- Anne-babaların eğitim yöntemleri çoğunlukla geleneksel davranis biçimlerine dayanmaktadır: Yaslılara saygi, cinsiyet ayrimi, ailevi degerlerin üstün tutulmasi. Ailenin birey olan çocuktan önce gelmesi, Alman kültürüne dayali okul sistemini sasirtmaktadır. Örneğin kız çocuklarının özgürlüğü, ev isinin aile bireyleri arasında dagilimi, ya da meslek seçimiyle ilgili talimatlar sözkonusu olunca.

- Konusulan dilin yazi diline göre daha yüksek degerde olması, hem velilerle hem de öğrencilerle iliskide önemli bir rol oynamaktadır. Bu durum, sahsî ve sahsî olmayan iletisimin,

yakin ve mesafeli iliskinin kültürel açıdan farklı algılanmasına da işaret etmektedir. Öğretmen-veli arasında şahsî ilişki kurulması, genellikle daha olumlu ve etkili bir ortam yaratır.

- Almanya'da öğretmenler yabancı kültürden kaynaklanan davranışları (değer yargıları, söze ve bedene dayalı iletişim biçimlerini, davranış şekillerini) çoğunlukla anlamamakta ya da yanlış yorumlamaktadırlar. Çocukların ana dillerinde sohbet etmeleri çoğunlukla öğretmenleri tedirgin etmektedir. Bu türden yanlış anlaşılmalara, başka olumsuz değerlendirmelere yol açmaktadır. Oysa kültürel farklılıklar ne tartışılarak yok edilebilir ne de yatsınabilirler, tam tersine okulda ders programlarının konusu olmalıdırlar. Bu farklılıklar okulda etkilerini gösterirler ama hep aynı kalmazlar. Çalistirdikleri personelin uluslararası kültür konusunda eğitilmeleri için para harcamaktan kaçınmayan firmalar gibi okulların da diğer kültürel değerlere karşı saygı duymaları ve onları kabul etmeleri gerekmektedir. Aynı zamanda öğrencilere ve velilerine uyum perspektifleri sunulmalıdır. Okulun çok kültürlü ve globalleşen hayata öğrencileri hazırlamayı hedefleyen eğitsel bir görevi vardır. Okul bu hedefini, uluslararası kültür perspektiflerini ders planlarına alarak bizzat içinde de barındırmalıdır.

6- Okul sistemimiz genellikle öğrencilerin yalnız bir kısmı için işlevini korumaktadır: yetenekli olan ve anne-
4 babası tarafından evde derslerine yardım edilen çocuklar veya özel ders aldirtmayı finanse edebilen annelerin çocukları için. Bazı öğretmenlerin, „çocukların okul dışında ev

ödevlerine yardım almalarına gerek yoktur“ şeklindeki iddiaları doğru değildir. Bunun tersi doğrudur. Çünkü okul hayatının devami olan öğleden sonraları ve akşamlar, Almanya'da özelleştirilmiş durumdadır. Oysa okul sisteminin anne ve babadan beklentisi yetkin birinin okul sonrasında ev ödevleriyle ilgilenebileceği şeklindedir ki, bu da yanlıştır. Aksine birçok öğrenci öğleden sonraları ev ödevlerini yapma yerine zamanlarını televizyon karşısında anlamsız şeylerle geçirmektedir.

Almanya-Radyosundan Burkhard Müller-Ullrich PISA sonuçlarını yorumlarken televizyon seyretme ile okul sistemi arasında bir ilişki olduğuna dikkat çekmektedir: „Okullarında tam gün ders verilen ülkeler, çocukların kurumsal olarak televizyona bakmalarını engelledikleri ölçüde başarı elde etmişlerdir.“

7- Anne-babaların motive ve teşvik edici yardımları olmayınca öğrencilerin çoğunluğu yarı yolda kalmaktadır. Yabancı kökenli çocukların anne-babalarının

Alman okul sistemini tanınamaları ve okul hayatının önemini bilmemeleri, çocuklarını destekleyememelerini, dolayısıyla bu durumun çocuklar üzerinde olumsuz etkisini beraberinde getirmektedir.

Annebabaların, ne kadar iyi niyetli olsalar da, genellikle çocuklarına yardımçı olmadıkları gözden kaçmaktadır.

8- Okul sistemi çoğunlukla özgürlükçü bir görünüm arz etmektedir. Gerçekte ise bu durum, kendini notlarda ve acımasız şekilde sık eleştiren bir elit sistemde, okul bilgilerinin öğrenilmesi ve yeniden üretilmesinde göstermektedir. Öğrencilerden kendikendilerini kontrol etmeleri beklenmektedir. Oysa daha çok otoriter eğitime alışkın göçmen

çocuklar böyle bir istegi karsilayamamaktadirlar. Budurumda basari baskisini özümseyebilmeleri için yönlendirilmeye ve öğrenim yardimlarina ihtiyaçlari vardır.

9- Alman okul sisteminin salt bireysel okul basarisina ve elemeye yönelik olması, öğrenciler arasında rekabet ve bencilligi körüklemektedir. Halbuki okul çocuklari daha çok grup hayatina aliskin olup, okuldaki basarilari da bu nedenle grup atmosferi baglaminda görülmelidir. Öğrenim süreçlerinde bu gerçeklikten daha çok yarar saglanabilir.

Hem grup halinde öğrenim sadece yabancı kökenli çocukların ihtiyaci degildir. Ayrıca modern bir toplumun örneğın sosyal yetkinlik, ekip içinde birlikte çalışma yeteneklerini okulda öğrenen önemli mevkilerde çalışabilecek gelecek kusaklara da ihtiyaci vardır. Bu türden yetkinlikler daha çok bireysel öğrenime dayali öğrenim sistemlerinde kazanilamaz.

10- Çogu öğrencilerin günlük okul hayatında bıkkinlik ve basarisizlik hakimdir. Özellikle göçmen çocuklari bu deneyimleri yaşamak zorunda kalmaktadirlar. Kendilerini daha çok ayni dili konustuklari grupla ya da göçmen konumundan gelen grupla özdes görmekteyler. Durumlarına uygun tesvik görmedikleri takdirde ikinci sinif gruba ait olma hisleri devam eder. Halbuki bu duyguların, öğrencilerin okuldaki basarilarının yasitlarından farklı olmaması için yok edilmesi gerekmektedir.

11- Genellikle çocuklar, cevaplamakta zorluk çektikleri sorularda annebabalarına „Bunu neden öğrenmem lazim?“ diye soruyorlar. Açıkça sadece kısa bir süre önce öğretilen bilgileri kontrol etme ve not verme için ders verilmektedir. Ders planlari gerçek hayata aykiri olup asiri şekilde doludur.

Firmalar ve el zenaatlarına dayali işletmeler, çocuklarda meslekî yöne-5

limin az tesvik edilmesinden ve pratik iş hayatıyla ilişkilerinin olmamasından, bu nedenle de okuldan ayrılmak zorunda kalanların gerekli meslekî olgunluga sahip olmamalarından yakınmaktadirlar. Eger günümüzde madem ömür boyu öğrenme zorunlulugu

varsa o zaman bilgi fazlaligi yerine, bilgiyi elde etmenin metotlarının öğrenilmesi önemlidir. Fakat Alman okul sisteminin hastaligi tam da bu noktadan kaynaklanmaktadır. Temel bilgiler (iyi Almanca ve matematik bilgileri) ihmal edilmektedir.

Ortaokuldan

(Hauptschule) ayrılanların matematikte dört temel hesap işlemini bilmemeleri ancak bu gerçekle açıklanabilir.

12- Göçmen çocuk oranının yoğun olduğu semtlerde birçok Alman annebabanın çocuklarını başka semtlerdeki okullara göndermeleri yabancı kökenli çocukların kendi aralarında kalmalarına sebep oluyor. Bunun sonucunda Almanyayı iyi öğrenemeyen öğrenciler, uyum eksikligi ve sorunların üstesinden gelemeyen öğretmenler gibi negatif bir tablo çıkıyor karsımıza. Bu gidise set vurmak için daha çekici öğrenim programlarının sunulduğu, Alman çocukların başka semtlere kaçısını engelleyen model okullar kurmak gereklidir.

IV. Alman okul sisteminin siddetle reforma ihtiyaci var PISA

arastirmasının

sonuçlarından dersler çıkarmak gerekmektedir. İG'nin kanaatine göre pedagojik açıdan ve okul organizasyonu bakımından aşağıdaki değişiklikler üzerinde durulmalıdır:

- Dil tesviki

Özellikle birçok ana dilin kullanıldığı çok kültürlü şehir topluluklarında küçük

yastan itibaren dil tesviki çok önemli rol oynar. Kent gençlik dairesinin velilerin özellikle yabancı kökenli anne lerin dil öğrenmelerini hedefleyen HIPPY gibi okul dışı projelerin uygulanması kaçınılmazdır.

Dil tesvik tedbirlerine ana okullarını da katmak gereklidir. Dil, etnik azınlıkların toplumsal uyumunda anahtar rol oynadığından okullarda da yabancı kökenli çocukların dil bilinci ve dil yetkinlikleri sürekli geliştirilmelidir. Bunu yaparken öğrenim tedbirinin hedefi tek dillilik olmamalı, tersine okul öncesi eğitimden itibaren başlayan, okul yaşamında da devam ettirilmesi gereken çok dilliliği tesvik eden bir eğitim biçimi olmalıdır. Burada Avrupa Birliğinin her AB ülkesinden gelen çocukların en az iki dil öğrenmeleri gerektiğine dair talimatını hatırlatmakta yarar vardır. Çocukların beraberlerinde getirdikleri dil bilgileri daha çok kabul görmeli ve derste dikkate alınmalıdır.

- Çok kültürlülüğün tesviki

Öğrencilerin çok kültürlü bileşimlerinden hareketle kültürlerarası öğrenme ve dil karşılaştırmaları yapılmalıdır. Bu karşılaştırmalar hem yabancı kökenli hem de Alman öğrenciler için zenginlik olup, bunun dışında çocuk ve gençleri globalleşen yaşama ve meslek hayatına hazırlar. İşletmelerde uluslararası öğrenme gerçekleştirilirken okullarda öğrencilerinde dil ve kültür zenginliklerinin kullanılmaması yaşama aykırıdır.

- Homojen öğrenim grupları yaratarak

seçici kuraldan vazgeçme
PISA araştırmasının önemli bir sonucu da, çocukların değişik özel okullara gönderilmesini ve farklı farklı sınıf geçme pratiğini beraberinde getiren, ayrıca değişik okul ve ders organizasyonlarına yönelen, çocukları homojen öğrenim gruplarına ayıran konseptin

başarısızlığa mahkum olduğu gerçeğidir.

Bu tarz eğitim ne yüksek derecede yetenekli olan öğrencilere ne de mağdur durumda olan öğrencilere yararmaktadır.

Böyle bir uygulama diğer ülkelerin tersine Almanya'da okul başarısının asiri düzeyde farklı olduğuna işaret etmektedir. İsveç ve Finlandiya gibi ülkelerin PISA araştırmasındaki üstün başarıları, ayrımcı seçici sistemden

6
vazgeçerek tek düzeyli okul sistemine dönmelerine dayanmaktadır.

Görüldüğü kadarıyla daha nitelikli ve çocukların farklı konularını dikkate alan öğretim yöntemlerine göre ders verilmesi dersin kalitesini arttırmaktadır.

Ayrıca öğrencilerin iyi veya az iyi olmaları farklı okullara gitmelerini gerektirmediğinden, yani üst sınıflara kadar birlikte kalmalarını sağladığından

tesvik edici bir etken olmaktadır. Öğrencilerinin uyumunu hedef alan okullar bununla herkesin menfaati gereğince diğer okullara nazaran tercih edilmelidirler.

- Sosyal yetkinliğin tesviki

Öğrenim gruplarının heterojen yapısının korunması prensibi genel olarak okul sistemini daha da iyileştirir. Sosyal ve kültürel farklılıkların sınıf birliğinde dikkate alınması, özellikle ihmal edilen öğrencilerin okuldaki başarılarını arttırmaktadır.

Su hususlar önde gelmelidir:

Diğerine karşı saygı, kendini diğerinin konumuna koyabilme yeteneği, birlikte çalışmada çatisabilme yeteneği. Tam da bu özellik ve yetkinlikler, seçkin menajerlerinin okul sonrasında ve işyerinin dışında kazanmaları zorunlu becerilerdir.

- Okul sisteminin açılımı

Almanya'daki okullar merkezi bir okul idaresinin parçasıdır. İçten değişimleri için merkezden bağımsız otonom

olmaları gerekmektedir. Okullar ancak böylece içinde buldukları semte, meslek hayatına, ekonomiye ve okula yönelik sosyal çalışma yapan kuruluşlara

karsılaşma süreçlerini başlatabilirler.

Okul dışı kurumlarla birlikte çalışma daha verimli hale getirilmelidir.

(Örnek: „Baska türden bir okul-anne ve babalar Almanca öğreniyor“ projesi. Bu projeye çocukları okula giden annelerin

Almanca bilgileri teşvik edilmektedir.)

- Okulda demokratik öğrenmenin teşviki

Çocuklar ve gençler günlerinin büyük bir bölümünü okulda geçirmektedirler. Öğrencilerin büyük bir kısmı için okul hiçte iyi olmayan bir üne sahiptir: okulu hayatlarının baskaları tarafından belirlenen

bir yer olarak görmektedirler.

Oysa okul başka şekilde de düzenlenebilir.

Bunun gerçekleştirilebileceğini

Almanya'daki

birkaç model okul kanıtlamaktadır.

Çünkü okullar demokratik

devletlerin temel unsurlarıdır.

Şimdiye

kadar olduğundan daha fazla bir şekilde demokrasiyi eğitim hedefi yapmalıdır.

Bu şu anlama gelir:

öğrenciler hayatlarının bir alanı olan okulu düzenlemede söz sahibi olmalıdırlar. Hem kendileri hem de baskaları için sorumluluk üstlenmeli ve taşıyabilmelidirler. Demokratik karar verme süreçlerinin usul ve araçlarını daha okuldayken öğrenmelidirler.

Öğrencilerin okul hayatına gerçek anlamda katılabilmeleri, okulla kendilerinin özdeşleşmelerini, okuldan memnuniyetlerini ve başarı oranlarını arttıracaktır. Okul-aile birliğinin okul hayatına daha fazla katkısının sağlanmasının

da bu bakımdan olumlu bir etkisi vardır. „Baska türden bir okul“

gibi projelerle öğretmenler ve veliler arasında daha iyi bir birlikte çalışma ortamı yaratılarak anne-babaların dilsel tecrübeleri asılmaktadır.

- Öğrenim programı kapsamının daraltılması

Günümüzde asiri dolu müfredat programlarını

doğru bulan hiç kimse kalmamıştır.

Öğrenilecek konuların gittikçe çoğaltılmasından salt öğrenciler değil, aynı zamanda öğretmenler de şikâyetçidir.

Öğrenimin bu şekilde uygulanması sonucunda öğrencinin kısa süreli hafıza yeteneği öne çıkmakta, yüzeysel bilgilerle doldurulan öğrenim süreçleri ortaya çıkmaktadır. Günümüzde bilgi hem çok karmaşık bir yapıya sahip, hem de çok çabuk değişmektedir.

Artık eski öğrenim yöntemleri bu durum karşısında işlevlerini yitirmektedirler.

Bu nedenle müfredat program-

7

larının acil bir şekilde kapsamlarının azaltılması gerekmektedir. Buna karşılık çocuklara, onları modern bir dünyada yaşamaya hazırlayan temel becerilerin, esaslı bilgilerin, kilit konumu olan yeteneklerin kazandırılması gerekmektedir.

- Öğretmen yetistirme ve meslekî geliştirme kurumlarının iyileştirilmesi

PISA araştırmasının sonuçlarından çıkarılmalı gerekli derslerden biri de öğretmen yetistiren ve meslekî gelişmelerini hedefleyen sistemin iyileştirilmesine dairdir. Dersin kalitesi ve ders konularının öğretilmesi öğretmenlere

de gittikçe artan görevler

yüklemektedir. Bu duruma ek olarak

birçok öğretmenin itiraf ettiği gibi meslek öğreniminde öğretmenlerin pedagojik beceri kazanmaları üzerinde pek durulmamaktadır. Öğretmen

yetistirme çerçevesinde öğretilen pratik ders verme deneyimlerinin de pek yeterli olduğu söylenemez. PISA araştırmasının da gerekli kıldığı yaratıcı ders şekillerinin geliştirilmesi ve denenmesi için eğitim bürokrasisine karşı daha çok cesaret ve özgürlük gerekmektedir. Öğretmenlerin, bakanlık ve okul daireleri tarafından kısıtlandıkları dar çemberden kurtarilmaları gerekmektedir.

- Yabancı öğretmenlerin çalıştırılması

Öğretmenler memur olmak zorunda mı? 50 yıllık demokratik geçmişi olan bir toplumda böyle bir sorunun artık hiçbir gerekçesi yoktur. Öğretmenlerin memur konumu hem okul organizasyonu yönünden reformları, em de yabancı kökenli öğretmenlerin ve yurttaşlıklarının uyumunu engellemektedir.

- Tedrisatin tam güne dönüştürülmesi

PISA araştırması tam gün ders verilen ülkelerin başarılı olduklarını açık bir şekilde göstermektedir. Tam gün okullarda salt dersin öğleden sonraya uzatılması değil, özel teşvik tedbirlerinin alınması ve ders konularının daha derinliğine öğrenilmesi söz konusudur. Hem kadın hem erkeklerin çalışmalarının normal karşılandığı modern toplumlarda tam gün okullar ek bir önem kazanmaktadır.

- Okul öğrenimi için daha çok malî yatırım

Okul sistemini reforme etmek bedava gerçekleştirilemez. Tam gün ders verilen okullar ve öğrenci mevcudu az olan sınıfların kurulması ancak parayla sağlanır. Lakin çocuklarımızın öğrenimi geleceğimizi belirleyeceğinden bu konuda tasarruf yapmaktan kaçınılmalıdır.

Maddi olanakların dağıtımını ise bizim seçim kararımıza bağlıdır.

V. PISA araştırması ne diyor?

Dünya çapında en büyük araştırma

olan PISA araştırmasına 32 endüstri ülkesinden toplam 265.00 öğrenci katılmıştır. PISA 15 yaşındaki öğrencilerin okuduklarını anlama yetenekleriyle matematik ve fen bilimleri dallarındaki bilgilerini incelemiştir. Bunların dışında öğrencilerin bağımsız öğrenme yeteneklerinin olup olmadığı ve diğerleriyle birlikte çalışma ve iletişim kurma yeteneklerinin hangi düzeyde olduğu analize edilmiştir. Bunları yaparken araştırmada ülkelere mahsus ders konularının sorulmasından bilinçli olarak vazgeçilmiştir. PISA öğrencilerin başarılarına ek olarak öğrenme motivasyonları ve stratejilerini de incelemiştir. PISA genel olarak öğrencilerin okula gitme mecburiyetinin sonuna doğru, topluma aktif katkıları için kaçınılmaz olan bilgi ve becerileri hangi ölçüde edindiklerini de değerlendirmiştir.

Yaklaşık üç saat süren test esnasında öğrenciler diğer ödevlerin yanı sıra metin okuyup, tahlil ederek metnin içerisine yönelik soruları yanıtladılar.

8

Matematik ve fenbilimleri dallarında hesaplama ödevleriyle birlikte fenbilimsel

konulara yönelik sorular soruldu.

Ödevlerin zorluk derecesi I (kolay) ile V (zor) arasında sınıflandırdı.

Tek tek sonuçlar:

- Salt Almanya'daki öğrenciler değil, Almanya Federal Cumhuriyeti'ndeki okul sisteminin tamamı felaket derecede

kötü bir karne almıştır. Metin

okuma ve anlama testinde

öğrencilerimiz

32 ülkeden 21. ila 25. derece

arasında bir yer edinirken, matematik temel bilgi dalında 20. ila 22.

siraya ulaşmışlar; fenbilimleri dalında

ise 19. ila 23. sırada yer almışlardır.

- Diğer sanayi ülkelerinin hiçbirinde sosyal ve etnik köken okul başarıları için Almanya'daki kadar belirleyici

olmamıştır. Alman okulları ihmal edilen çocukların yükselmelerini engellemekle

kalmayıp, çocukların ailelerinden ya da kökenlerinden kaynaklanan dezavantajlarında arttırmaktadır. Yüksek tabakadan gelen çocukların liseyi bitirme şansları diğerlerine nazaran dört kat daha fazladır.

Alman okul sisteminin adil olmadığı açıkça görülmektedir. Fırsat eşitliği konusunda ise Almanya sonuncu sırada yer almaktadır.

- Araştırmaya katılan diğer ülkelerde de yüksek oranda yabancı kökenli çocuklar mevcuttur. Buna rağmen bu ülkeler daha iyi bir teşvik sunmayı başaramamışlardır.

- Araştırmaya katılan ülkeler arasında durumu iyi ile kötü olan öğrenciler arasındaki fark, en fazla Almanya'da olduğu gibi tek tek okullar arasında da asiri başarı farkının olduğu ülke yine Almanya'dır. Küçük yaşta seçici davranarak çocukları okul tiplerine ayıran ülkelerde (örneğin Almanya gibi üç halkalı okul sistemine sahip ülkelerde) öğrenciler ve okullar arasındaki farklar büyük görünmektedir.

- Kendileriyle röportaj yapılan öğretmenlerin ancak % 10'u başarı düzeyi en düşük olan öğrencilerin öğrenmede karşılaştıkları zorlukları algılayabilmektedirler. Halbuki bu durumun farkedilmesi, çocukları gerektiği şekilde teşvik edebilmek için önkosuldur.

VI. IG ne yapıyor? Kalifiye = Uyum İnisiyatifi

- Öğrencileri teşvik, ev ödevlerine yardım ve sosyal yardımlar
- Sosyal pedagojik yardımlar
- Ev ödevlerine fahri yardım hizmetleri
- Çocuklar için çalışma ağı Anne-baba inisiyatifi (Dil kurslarına katılanların çocuklarına bakım.

- Göçmen anne-babalara yönelik çalışmalar

- Gençlik çalışması

- IG Feuerwache – Kent Bos Zamanları Değerlendirme Merkezi (Okul ve meslekî öğrenim, uluslararası kültüre dayalı gençlik çalışması örneğinin „Bunt kickt gut ! Uluslararası takım iyi top oynar“ Okula giden çocukların öğleden sonra okul sorunlarıyla ilgilenme)

- BBC (Mesleğe hazırlık ve mesleğe yönlendirme kursları)

- Meslek eğitimine refakat eden yardımlar

- Gençlik ikâmet birlikleri

- Almanca kursları

- Kadınlar projesi (çocuk bakımına dayalı dil kursları, okuma yazma kursları, sosyal danışma, kendi kendine yardımcı teşvik)

- Meslekte ve okulda kadınlar (FIBS: meslekî yönlendirme kursları ve meslek değiştirme tedbirleri)

Okul dışı öğrenim programlarına talebin asiri bir şekilde artması, Almanya'ya göç eden azınlıkların uyuma hazır olduklarının işaretidir.

Hem bu nedenle, hem de PISA-Araştırmasının

felaket derecedeki kötü sonuçları göz önünde tutulduğu tak-

9

dirde teşvik tedbirlerinin

sinirlendirilmesini

sorumsuz olarak Değerlendiriyoruz.

Daha fazla bilgi için

www.iniativgruppe.de sitesine bakınız

VII. Ek

Okul tiplerine göre yüzde üzerinden yabancı öğrencilerin oranı

(2000/01 öğrenim yılı itibarıyla)

İlkokullar (Grundschulen) % 28,3

Ortaokullar (Hauptschulen) % 48,3

Teşvik okulları (Förderschulen) % 36,6

Liseler (Gymnasien) % 9,9

Realschule* (Realschulen) % 22,7

Realschule = öğrenim düzeyi Hauptschule'den daha yüksek Gymnasium'dan daha düşük orta öğrenim okulu.*

Almanca'dan tercüme: Züheyir Sertkol

